

Nordisk arbejdsmarked for sundhedspersonale

Årsrapport 2006

INDHOLDSFORTEGNELSE

INDHOLDSFORTEGNELSE	2
INDLEDNING	3
HISTORIK	4
ARBEJDSGRUPPENS VIRKSOMHED 2006	6
Arbejdsgruppens sammensætning	7
GENERELT VEDRØRENDE EU/EØS (EEC)	9
INTERNETADRESSER	10
DANMARK	11
National information Danmark 2006	12
Information vedrørende EU	12
Information vedrørende sprogkrav	13
Oversigt over sanktionsmuligheder	14
Antal udstedte autorisationer i 2006 Danmark	16
Flytningsoversigt Danmark 2006	17
Oversigt over lovgivning vedrørende sundhedspersonale Danmark	18
FINLAND	21
National information Finland 2006	22
Information vedrørende EU-spørgsmål	22
Information vedrørende Språkrav	22
Oversigt over sanktionsmuligheder	23
Antal udstedte autorisationer i 2006 Finland	24
Flytningsoversigt Finland 2006	25
Oversigt over lovgivning vedrørende sundhedspersonale Finland	26
ISLAND	30
National information Island 2006	31
Information vedr. EU-spørgsmål	31
Information vedr. sprogkrav	31
Oversigt over sanktionsmuligheder	32
Antal udstedte autorisationer i 2006 Island	33
Flytningsoversigt Island 2006	34
Oversigt over lovgivning vedrørende sundhedspersonale Island	35
NORGE	40
National information Norge 2006	41
Information vedr. EU-spørgsmål	42
Information vedr. Sprogkrav	43
Oversigt over sanktionsmuligheder	44
Antal udstedte autorisationer i 2006 Norge	46
Flytningsoversigt Norge 2006	48
Oversigt over lovgivning vedrørende sundhedspersonale Norge	50
SVERIGE	52
National information Sverige 2006	53
Information rörande EU-frågor	53
Information rörande språkrav	53
Oversigt over sanktionsmuligheder	54
Antal udstedte autorisationer i 2006 Sverige	56
Flytningsoversigt Sverige 2006	57
Oversigt over lovgivning vedrørende sundhedspersonale Sverige	58

Bilag 1 Sammenskrivning af Overenskomst om et fælles nordisk arbejdsmarked for visse grupper inden for sundhedsvæsenet og veterinærområdet (Overenskomst af 14. juni 1993 med efterfølgende ændringer til af 28. juni 2001)

Bilag 2 Oversigt over personalegruppers betegnelse, revideret maj 2006

Bilag 3 Oversigt over personalegrupper, revideret maj 2006

Bilag 4 Långa Namnets mandat af november 2002. (*Dette mandat udløb den 31.12.2005, men en ny 3-årig periode med samme mandat er godkendt*)

INDLEDNING

Den nuværende overenskomst om et fælles nordisk arbejdsmarked for visse grupper inden for sygehusvæsenet og veterinærområdet (underskrevet den 14. juni 1993) trådte i kraft den 1. januar 1994. Overenskomstens bestemmelser er indarbejdet i de nordiske landes nationale lovgivning.

Det grundlæggende princip i overenskomsten sigter mod fri bevægelighed på tværs af landegrænser i Norden for de erhvervsområder, der er omfattet af overenskomsten. Dette indebærer, at en person, som har opnået legitimation/autorisation i et nordisk land, automatisk har ret til en tilsvarende legitimation i de øvrige 4 lande. Dette princip er grundlaget i overenskomsten og derfor mere tungtvejende end de eventuelle forskelle som måtte findes mellem de enkelte landes legitimationskrav for uddannelser og eksamener.

Den arbejdsgruppe, som er nedsat med henblik på at følge op på overenskomsten, har set det som en vigtig opgave at følge implementeringen i landenes lovgivning og tillem্পning af overenskomsten i praksis. Desuden følger arbejdsgruppen nøje de nordiske landes uddannelses- og legitimationskrav for andre erhvervsområder for således at kunne vurdere behovet for ændringer i overenskomsten. Arbejdsgruppen følger også den europæiske udvikling på området, blandt andet konsekvenserne af EU's direktiver. Gruppen har derfor i særdeleshed fulgt forholdet mellem de europæiske regler og den nordiske overenskomsts regler.

Udover opfølgning på landenes uddannelses- og lovgivningskrav har arbejdsgruppen til opgave at orientere og informere hinanden om initiativer inden for de sundhedsfaglige uddannelser, herunder forslag og høringsvar i forbindelse med ny lovgivning.

Endelig fremgår det nu af mandatet, at arbejdsgruppen en gang årligt udarbejder årsrapporten "Nordisk arbejdsmarked för sjukvårdspersonal". Rapporten er offentlig og findes på Nordisk Ministerråds hjemmeside: www.norden.org.

Denne årsrapport beskriver, hvilke områder arbejdsgruppen har været beskæftiget med i 2006. Under national information opridses de vigtigste initiativer, tiltag og ændring i lovgivning i året der gik. For hvert land er angivet: Antallet af udstedte autorisationer/legitimationer, oversigt over sundhedspersoners flytninger mellem de nordiske, beskrivelse af landets sprogkrav, oversigt over sanktionsmuligheder, samt oversigt over den nationale lovgivning med seneste ændringer.

Arbejdsgruppen kaldes i daglig tale "Långa Namnet", på grund af den lange formelle titel.

HISTORIK

Den gældende overenskomst - med tilhørende ændringer - om et fælles nordisk arbejdsmarked for visse grupper inden for sygehusvæsenet og veterinærområdet, blev underskrevet af de nordiske social- og sundhedsministre på nordiske ministerrådsmøde den 14.-15. juni 1993 i Arjeplog, Sverige.¹

Af overenskomstens præambel fremgår det, at den nye overenskomst er en ajourføring af overenskomsten af 25. august 1981 om godkendelse af erhvervsudøvelse for visse personalegrupper inden for sundhedsvæsenet og veterinærvæsenet (inkl. senere ændringer) med aftalen af 2. maj 1992 om det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS-aftalen), der ligeledes indeholder regler om et fælles arbejdsmarked.

Det Nordiske Ministerråd (Social- og sundhedsministrene) nedsatte per 1. januar 1982 en særskilt arbejdsgruppe – som et underorgan til den Nordiske Socialpolitiske Komite (EK-S/ÅK-S) – bestående af repræsentanter fra hvert land som er omfattet af den nordiske overenskomst. Arbejdsgruppen havde til opgave at følge tilpasningen af den nordiske overenskomst om godkendelse af erhvervsudøvelse for visse personalegrupper inden for sundhedsvæsenet og veterinærvæsenet.

I 1992 besluttede den Nordiske Socialpolitiske komite, at overenskomsten om godkendelse af erhvervsudøvelse for visse personalegrupper skulle gennemgås med henblik på at tilpasse den til aftalen om det europæiske økonomiske samarbejde (EØS-/EEC-aftalen). Med den Nordiske Socialpolitiske komites beslutning fik arbejdsgruppen i tillæg til tilpasningen også til opgave at overvåge overenskomsten.

Den primære årsag til denne overvågning var den planlagte aftale om det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS-aftalen). Aftalen gjorde det nødvendigt at analysere, hvorledes den nordiske overenskomst forholdt sig til EF-direktiverne på området som EFTA-landene gennem EØS-aftalen blev underlagt.

Der fandtes videre grund til at overvåge, hvordan de nordiske lande skulle udnytte de muligheder som EØS-aftalen tilbød til et fortsat nordisk samarbejde når det gjaldt godkendelse af erhvervsgrupper/yrkesgrupper inden for helse- og sygehusvæsenet m.m.

Den nordiske arbejdsgruppe udarbejdede rapporten ”Rapport med översyn av den nordiske överenskommelsen om godkännande av vissa yrkesgrupper för verksamhet inom hälsa- och sjukvården samt veterinärväsendet”. Rapporten indeholdt forslag til en ny overenskomst om et fælles nordisk arbejdsmarked for visse grupper af helsepersonale samt veterinærer.

Bestemmelser i 1981 aftalen, som var mere begrænsende end EF-direktiverne på området som var omfattet af EØS-aftalen udgik. Gennemgangen af overenskomsten viste imidlertid at den nordiske regulering i hovedtræk var mere førmånlige end det modsvarende regelsystem inden for EF.

Den nye overenskomst består – udover ajourføringen – primært af tekniske justeringer og konsekvensændringer af den gældende overenskomst. Samtidig er nye personalegrupper kommet til.

I 2002 godkendtes på EK-S-mødet i Bruxelles arbejdsgruppens nye mandat. Med det nye mandat følger, at arbejdsgruppen kan tage spørgsmål op omkring uddannelser med tilknytning til sundheds- og veterinærområdet for derved at fremme samarbejdet om fælles principper for anerkendelse af sådanne uddannelser fra andre lande.

Som følge af, at arbejdsgruppen er udnævnt af Embedsmandskomiteen (EK-S) og har sit mandat derfra, kan EK-S når som helst foretage ændringer i mandatet. Af mandatet fremgår det desuden, at gruppen ved behov skal bidrage til forberedelse af møder under EK-S og MR-S for så vidt angår de områder, der falder inden for arbejdsgruppens mandat.

Siden midten af 2002 har arbejdsgruppen selv varetaget sekretariatsbetjeningen, herunder udarbejdelse af årsrapporter, løbende informationsudveksling og koordinering mellem landene inden for arbejdsgruppens

¹ Jf. aftale af 11. november 1998 om ændring af overenskomsten af 14. juni 1993 om fælles nordisk arbejdsmarked for visse personalegrupper inden for sundhedsvæsenet og veterinærvæsenet.
Långa Namnet Årsrapport 2006

områder samt forberedt de halvårslige møder. For at sikre den nødvendige informationsudveksling mellem rådet og arbejdsgruppens sekretariat, herunder særligt at binde vigtig information sammen på nordisk plan, har NMRS været tilknyttet arbejdsgruppen som observatør ved de halvårslige møder.

ARBEJDSGRUPPENS VIRKSOMHED 2006

Arbejdsgruppens sammensætning

Arbejdsgruppen havde i 2006 følgende sammensætning:

Danmark	Eva Hammershøj, Sundhedsstyrelsen Søren Thorning, Sundhedsstyrelsen Anne Lindrup, Sundhedsstyrelsen Irene Holm, Indenrigs- og Sundhedsministeriet
Finland	Pirjo Pennanen, Rättsskyddscentralen för hälsovården Marja-Liisa Niemi, Undervisningsministeriet
Island	Sólveig Guðmundsdóttir, Ministry of Health and Social Security Guðrun Jensdóttir, Ministry of Health and Social Security
Norge	Vera Christensen, Sosial- og helsedirektoratet Lars Swanström, Statens autorisasjonskontor for helsepersonell Torgund Pedersen, Kunnskapsdepartementet Kjell Skålbones, Statens autorisasjonskontor for helsepersonell
Sverige	Leif Guðmundson, Socialstyrelsen Pernilla Ek, Socialstyrelsen Ulrika Axelsson-Jonsson, Socialdepartementet Malin Ryberg, Utbildningsdepartementet
Sekretariat	Marit Karina Buccarella, Sundhedsstyrelsen Danmark (1. januar 2007 overtog Rasmus Aspe Mørk, Sundhedsstyrelsen Danmark sekretariatsfunktionen efter beslutning af arbejdsgruppen)

Fra Nordisk Ministerråd har Maria-Pia de Palo, afdeling for Social- og Sundhedspolitik været tilknyttet som rådgiver

I 2002 blev det besluttet, at ordførerskabet skulle gøres tre-årigt for derved at øge kontinuiteten i arbejdsgruppen. Danmark har haft ordførerskabet for arbejdsgruppen i perioden 2002 til 2005. I efteråret 2005 overgik ordførerskabet til Finland.

Arbejdsgruppen har i 2006 afholdt to møder. Første møde fandt sted i København den 19. maj 2006, mens andet mødet blev afholdt i Oslo 3. november 2006.

Udvalgte emner, som arbejdsgruppen har koncentreret sig om, er kort beskrevet nedenfor.

Generelt

Det grundlæggende princip i overenskomsten sigter mod fri bevægelighed på tværs af landegrænser i Norden for de erhvervsområder, der er omfattet af overenskomsten. Arbejdet i arbejdsgruppen bidrager således til 1) en større nordisk samhørighed, 2) at reducere grænsehindre i Norden ved at synliggøre arbejdsprocesser og regler inden for og mellem de nordiske lande, EU-/EØS-landene og tredjelande, 3) at sikre et gennemsigtigt og smidigt nordisk arbejdsmarked inden for sundheds- og veterinærområdet og 4) at skabe et fælles grundlag for en ensartet holdning til og udmøntning af EU-direktiverne i den nationale lovgivning.

Der er fortsat fokus på arbejdsgruppens tilknytning til Ministerrådet, og særligt Nordisk Ministerrådssekretariat (NMRS). Der er arbejdsgruppens vurdering at kontakten til NMRS er blevet betydeligt svækket, idet NMRS ikke har været repræsenteret ved arbejdsgruppens møder hverken i 2005 eller i 2006. Det er således stadig arbejdsgruppens ønske, at der sker en bedre opfølgning af arbejdsgruppens arbejde, og at NMRS udviser et stærkere engagement i gruppens virksomhed.

National information og erfaringsudveksling

Arbejdsgruppen har i 2006 fortsat samarbejdet omkring informations- og erfaringsudveksling i forbindelse med nationale spørgsmål. Eksempelvis har gruppen informeret om og drøftet det enkelte lands aktuelle uddannelses- og legitimationskrav, praksis i spørgsmål om tredjelands borgere (borgere fra lande uden for EU), ændringer i lovgivningen i de enkelte lande, ændringer inden for andre uddannelser med tilknytning til sygehusområdet, praksis og tolkning af love m.m.

Arbejdsgruppen har i 2006 også drøftet spørgsmål vedrørende anvendelsen af den nordiske overenskomst, herunder særligt spørgsmål om uddannelsesinstitutioner og konverteringer af uddannelser, der ikke eksisterer i alle de nordiske lande. Arbejdsgruppen har ligeledes drøftet spørgsmål om overenskomstens i relation til EU og EU-direktiv om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer 2005/36EF af 7. september 2005.

Sprogkrav

Arbejdsgruppen har i 2006 drøftet de nordiske landes sprogkrav, og det blev besluttet, at årsrapporten for 2006 skulle indeholde et nyt afsnit under hver land med en kort beskrivelse af, hvilke sprogkrav der stilles til hvilke hvem.

Tilsyn

Arbejdsgruppen har i 2006 drøftet tilsynsproblematikken, dvs. fratagelsesprocedurer-/registreringsprocedurer på tværs i norden. Det blev i denne forbindelse besluttet, at udarbejde oversigter over de enkelte landes sanktionsmuligheder. Oversigten fremgår af årsrapporten.

EU/EØS (EEC) – aktuelle forhold

Arbejdsgruppen udvekslede i 2006 erfaringer omkring EU/EØS-forhold relevante for gruppens videre arbejde. Arbejdsgruppen har fortsat holdt hinanden informeret om kommissionens spørgsmål til det enkelte land og om muligt at samordne svarene.

Implementeringen af EU-direktiv om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer 2005/36EF er blevet drøftet i arbejdsgruppen, herunder særligt problemer i forbindelse med bestemmelserne om tjenesteydelser. Der er desuden fortsat uafklarede spørgsmål omkring grænsedragningen mellem direktivet om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer og direktivet om tjenesteydelser.

Arbejdsgruppen har ligeledes diskuteret emner i forbindelse med international rekruttering, herunder gensidige aftaler mellem modtager og aftagerland samt etiske retningslinier for rekrutteringen for at undgå Brain drain.

Arbejdsgruppen har også drøftet balancen i antallet af studerende på specielt medicinstudiet mellem de nordiske lande.

Registreringen af alternative behandlere og deres organisationer har også været drøftet i arbejdsgruppen.

Derudover har arbejdsgruppen drøftet en mulig inddragelse af nationale veterinære myndigheder i arbejdsgruppen, eftersom de står nævnt i den nordiske overenskomst.

GENERELT VEDRØRENDE EU/EØS (EEC)

Implementeringen af Europarlamentets og Rådets direktiv 2005/36 om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer skal være gennemført i medlemsstaterne senest den 20. oktober 2007. Dette betyder blandt andet højere krav til informationsudveksling mellem medlemsstaternes kompetente myndigheder angående sundhedspersonel, som søger autorisation i et andet land. Arbetsgruppen Långa Namnet er et eksempel på, hvordan de nordiske lande går videre end hvad direktivet foreskriver, da udvekslingen af information om sundhedspersoners status sker regelbundet, systematisk og proaktivt. Det nye IMI-system (internal market information system) forventes at kunne hjælpe med informationsudvekslingen inden for EU.

Det er kommet enkelte ansøgninger fra de nye EU-lande Bulgarien og Rumänien, men det har været problematisk at få de nødvendige dokumenter fra disse lande. Flera nordiske lande er blevet oplyst, at der i øjeblikket foregår forhandlinger med EU-kommissionen om en dato fra hvilken visse uddannelser modsvarer EU-direktivets krav.

Den nordiske overenskomst indeholder ikke regler om tjenesteydelser. På nuværende tidspunkt er der regler om tjenesteydelser i de gældende sektordirektiver. Med implementering af Direktiv 2005/36/EF er der kommet større fokus på tjenesteydelser, og reglerne herom i artikel 5 omfatter alle erhverv. En tjenesteydelse skal anmeldes til værtslandets kompetente myndighed. Hvert enkelt land fastsætter, hvordan anmeldelsen skal ske, i hvilken form og hvilken dokumentation, der kræves, jf. artikel 7.

Nordiske sundhedspersoner vil således via EU/EØS-reglerne kunne yde tjenesteydelser af midlertidig og lejlighedsvis karakter uden at skulle have autorisation/legitimation, men blot melde til den kompetente myndighed.

INTERNETADRESSER

National lovgivning/lagstiftning mv. vedrørende sundhedspersonale/sjukvårdspersonal

Danmark

Retsinformation <http://www.retsinfo.dk/>
Sundhedsstyrelsen <http://www.sst.dk>
Indenrigs- og Sundhedsministeriet <http://www.im.dk>

Finland

Finlex <http://www.finlex.fi/>
Social- och hälsovårdministeriet <http://www.stm.fi/Resource.phx/sve/index.htm>
Rättsskyddscentralen för hälsovården <http://www.teo.fi>
Undervisningsministeriet <http://www.minedu.fi/uvvm/>

Island

Ministry of Health and
Social Security <http://eng.heilbrigdisraduneyti.is/laws-and-regulations/>

Norge

Oversikt over lover, forskrifter oa: www.lovdato.no
Regjeringen og departementer: www.odin.no
Statens helsetilsyn: www.helsetilsynet.no
Sosial- og helsedirektoratet: www.shdir.no
Statens autorisasjonskontor for
helsepersonell: www.safh.no
Statens helsepersonellnemnd
(klageorgan for helsetilsynet og SAFH): www.helsenemnda.no

Sverige

Rixlex <http://www.riksdagen.se/debatt/>
Socialdepartementet <http://social.regeringen.se/>
Socialstyrelsen <http://www.sos.se/>
Utbildningsdepartementet <http://utbildning.regeringen.se/>

DANMARK

National information Danmark 2006

Ny administrerende direktør for Sundhedsstyrelsen

Jesper Fisker er af regeringen udnævnt til administrerende direktør for Sundhedsstyrelsen med tiltrædelse 15. april 2007.

Jesper Fisker er den første leder af Sundhedsstyrelsen, der ikke er læge. Jesper Fisker er cand.scient.pol. og ph.d., Københavns Universitet, og har en bred ledelseserfaring senest fra job som sundhedsdirektør i Københavns kommune, kommunaldirektør i Hillerød kommune og socialdirektør i Brøndby kommune.

Offentliggørelse af sanktioner overfor sundhedspersonalet

Med virkning fra 1. januar 2006 er gennemført nye regler om offentliggørelse af afgørelser i i klage- og tilsynssager på sundhedsområdet. Reglerne er fastsat i bekendtgørelse nr. 1367 af 15. december 2005.

Med virkning fra denne dato offentliggør Sundhedsstyrelsen oplysninger om sanktioner i form af skærpet tilsyn, påbud eller ændringer i autorisationsforhold overfor den enkelte sundhedsperson (sanktioner pålagt efter 1.1.2006).

Disse sanktioner forbliver offentlige, indtil de ophæves. Endvidere offentliggøres autorisationsfraskrivelser og autorisationsfratagelser. Fraskrivelser eller fratagelser slettes fra listen ved generhvervelse og under alle omstændigheder senest efter 5 år. Oplysningerne, der giver en kort beskrivelse af sanktionens karakter, findes på styrelsens hjemmeside, www.sst.dk / "Se tilsyns- og autorisationssager". Offentliggørelse sker endvidere på Internettet på adressen www.sundhed.dk.

Fra samme dato offentliggør Patientklagenævnet - der behandler klager over den faglige virksomhed i det danske sundhedsvæsen - nævnets afgørelser uden anonymisering af sundhedspersonens titel og navn i alle sager, der giver anledning til kritik for alvorlig eller gentagen forsømmelse eller (almindelig) kritik i forbindelse med kosmetiske indgreb (afgørelser truffet efter 1.1.2006). Navne på patienter (herunder klager) eller sundhedspersoner, der ikke er omfattet af kritikken, anonymiseres. Offentliggørelsen, der omfatter hele Patientklagenævnet afgørelse, findes på nævnets hjemmeside, www.pkn.dk / "alle offentliggjorte afgørelser med navn". Offentliggørelse sker endvidere på Internettet på www.sundhed.dk. Afgørelserne slettes efter 2 år.

Sundhedsstyrelsen har herudover igangsat et arbejde med etablering af et offentligt autorisationsregister med de væsentligste autorisationsdata for samtlige sundhedspersoner. Registeret kan benyttes af borgere, private organisationer og offentlige myndigheder, herunder udenlandske autorisationsmyndigheder og skal kunne anvendes uden brug af personnummer for den pågældende sundhedsperson (hverken i søgning eller i resultat). Registeret forventes taget i brug i løbet af anden halvdel af 2007.

Autorisationsloven

Med vedtagelsen af lov nr. 451 af 22. maj 2006 om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed, blev reguleringen af sundhedspersoners faglige adfærd samlet i én fælles autorisationslov. I forhold til de tidligere 14 separate autorisationslove er der desuden etableret udvidet adgang for Sundhedsstyrelsen til umiddelbart at foretage virksomhedsindgreb over for en autoriseret sundhedsperson.

Med loven er der desuden indført en regel om automatisk bortfald af autoriserede sundhedspersoners ret til selvstændig faglig virksomhed, når sundhedspersonen fylder 75 år. Efter ansøgning og en konkret vurdering af sundhedspersonens egnethed kan Sundhedsstyrelsen dog meddele tilladelse til, at den selvstændige faglige virksomhed fortsættes efter sundhedspersonen er fyldt 75 år.

Endvidere indebærer loven, at autorisationsordningerne for tandlæger og kiropraktorerne indrettes på samme måde som den ordning, der i forvejen var etableret for læger. Tandlæger og kiropraktorer kan således nu meddeles autorisation efter endt uddannelse, men først efter yderligere 1 års praktisk arbejde hos en praktiserende tandlæge eller kiropraktor, kan der opnås tilladelse til selvstændigt virke.

Information vedrørende EU

Arbejdet med implementeringen

I Danmark er CIRIUS, en styrelsen under Undervisningsministeriet, national koordinator for Direktiv 2005/36/EF, og CIRIUS implementerer derfor generelt direktivet primo oktober 2007.

Tjenesteydelser

Ifølge artikel 7, 1 i direktiv 2005/36/EF kan den kompetente myndighed kræve, at en tjenesteydelse skal anmeldes *skriftligt*, ligesom myndigheden, ifølge artikel 9, kan kræve, at tjenesteyder giver tjenestemodtager visse oplysninger, hvis tjenesteydelsen udføres under den titel, der anvendes i etableringsmedlemsstaten eller under tjenesteyderens uddannelsesbevis. Hvis myndigheden stiller disse krav, skal det implementeres særskilt.

Sundhedsstyrelsen kræver, at tjenesteyder giver oplysninger til tjenestemodtager, samt jf. artikel 7, 2 a) b) c og d), at en tjenesteyder underrettet styrelsen ved skriftlig anmeldelse, der skal ledsages af dokumentation for

- nationalitet
- at personen har ret til at udøve sin sundhedsfaglige virksomhed (Certificate of Current Professional Status)
- de sundhedsfaglige kvalifikationer
- hvis det drejer sig om et erhverv, der ikke er lovreguleret i etableringsmedlemsstaten, bevis for, at tjenesteyderen har udøvet sin sundhedsfaglige virksomhed i mindst to år i løbet af de sidste ti år

Ovennævnte vil blive implementeret af Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

De ”nye” lande

Anerkendelse af sundhedspersoner fra de ”nye” lande fungerer uden problemer.

Information vedrørende sprogkrav

I Danmark stilles der ikke sprogkrav til ansøgere, der er statsborgere og uddannede i lande indenfor Norden og EU.

Ansøgere, der er uddannet udenfor Norden og EU (3. lande), og hvis uddannelse Sundhedsstyrelsen vurderer, kan sidestilles med en tilsvarende dansk uddannelse, skal gennemføre en prøvetid, hvor de sundhedsfaglige kompetencer skal evalueres. Ligeledes skal personens mundtlige og skriftlige kommunikationsevne evalueres, herunder om personen har tilstrækkelige sprogkundskaber i dansk. Sundhedsstyrelsen kræver således ikke, at ansøger består en særlig sprogp prøve.

Ovenstående gælder for samtlige sundhedsfaglige grupper, dog varierer varighed af prøvetiden.

Oversigt over sanktionsmuligheder

Sanktioner	Kriterierne herfor	Sanktionerende myndighed	Offentlighed om afgørelserne	Generhvervelse
Fuldstændig fratagelse. Kan være tidsbegrænset eller tidsubegrænset Mulighed for frivillig fraskrivelse	- Fare for patienterne - Ikke-overholdelse af arbejdsforbud i en sag om misbrug/psykisk sygdom - Ikke-overholdelse af påbud om faglig virksomhed	Sagen indbringes af Indenrigs- og Sundhedsministeriet for Domstolene med mulighed for anke til højere instans. Anke kan tillægges opsættende virkning	- Fratagelse eller fraskrivelse meddeles i Statstidende og på Sundhedsstyrelsens hjemmeside - På anmodning gives aktindsigt i sager vedr. faglig virksomhed (ikke i sager om misbrug eller sygdom)	Indenrigs- og Sundhedsministeriet giver tilladelse til generhvervelse af autorisation, der er frataget af sundhedsfaglige årsager. Domstolene tilbagegiver autorisation, der er frataget tidsbegrænset af kriminalitetsforebyggende årsager.
Virksomhedsindskrænkning. Fx: - ordinationsbegrænsning, - retten til at lave fedt sugninger Tidsbegrænset og tidsubegrænset	Alvorlig eller gentagen kritisabel faglig virksomhed	Sagen indbringes af Indenrigs- og Sundhedsministeriet for Domstolene med mulighed for at anke til højere instans	- Fratagelse eller fraskrivelse meddeles i Statstidende og på Sundhedsstyrelsens hjemmeside - På anmodning gives aktindsigt i sager vedr. faglig virksomhed (ikke i sager om misbrug eller sygdom) Meddelelse til de relevante faglige foreninger	Indenrigs- og Sundhedsministeriet giver tilladelse til generhvervelse af autorisation der er indskrænket af sundhedsfaglige årsager. Domstolene tilbagegiver autorisation, der er indskrænket af kriminalitetsforebyggende årsager.
Påbud Fx.: - om ændring af faglige adfærd - om medvirken ved undersøgelser - om kontrolforanstaltninger - om arbejdsforhold (i misbrugs-sager/ved psykisk sygdom)	- Alvorlig eller gentagen kritisabel faglig virksomhed - Mistanke om misbrug/sygdom der gør pågældende uegnet til sin virksomhedsudøvelse	Sundhedsstyrelsen med mulighed for anke til Indenrigs- og Sundhedsministeriet	Påbud kan ses på Sundhedsstyrelsens hjemmeside	Påbud ophæves af Sundhedsstyrelsen.
Skærpet tilsyn Tidsbegrænset men kan forlænges af	* Begrundet formodning om forringet patientsikkerhed	Sundhedsstyrelsen. Kan ikke indbringes for anden myndighed	Skærpet tilsyn kan ses på Sundhedsstyrelsens hjemmeside	Udløber eller ophæves af Sundheds

Sanktioner	Kriterierne herfor	Sanktionerende myndighed	Offentlighed om afgørelserne	Generhvervelse
Sundhedsstyrelsen				styrelsen

Antal udstedte autorisationer i 2006 Danmark

Tabel 1 Antal udstedte autorisationer i Danmark 2006 fordelt efter national og udenlandsk uddannelse

Personalekategori	Antal med national uddannelse	Antal med udenlandsk uddannelse	Totalt antal autorisationer
Læger	864	255	1119
Tandlæger	127	16	143
Sygeplejersker	1860	140	2000
Farmaceuter ¹	131 ¹	17 ²	148
Fysioterapeuter	503	18	521
Ergoterapeuter	406	6	412
Jordemødre	98	17	115
Sundhedsplejersker ³			
Optikere	89	3	92
Psykologer	295	0	295
Radiografer	80	28	108
Plejere ⁴			
Tandplejere	110	1	111
Kliniske Tandteknikere	7	0	7
Sygehjælpere ⁵			
Dyrlæger			
Kiropraktorer	14	5	19
Bioanalytiker	151	6	157
Fodterapeuter	82	0	82

¹ Dansk uddannede farmaceuters eksamensbevis giver ret til at arbejde på apotek eller sygehusapotek. Udenlandsk uddannede farmaceuter skal have tilladelse for at kunne få ansættelse på dansk apotek, jf. Apotekerloven

¹ Tallet omfatter dimitterede i undervisningsåret 2005/2006, eftersom dette er opgørelsesmetoden for Det Farmaceutiske Fakultet på Københavns Universitet, FARMA.

² Tallet indbefatter de farmaceuter, der er uddannet i Norden, og som fik LMS' tilladelse i 2006.

³ Autoriseres ikke, men udenlandske sundhedsplejersker får tilladelse af Sundhedsstyrelsen til erhvervsudøvelse som sundhedsplejerske

⁴ Autoriseres ikke. Ordningen med udstedelse af tilladelse til erhvervsudøvelse ophørte per 1. juli 2002

⁵ Autoriseres ikke. Ordningen med udstedelse af tilladelse til erhvervsudøvelse ophørte per 1. juli 2002

Flytningsoversigt Danmark 2006

Tabel 2 Antal udstedte autorisationer i 2006 på grundlag af udenlandsk uddannelse fordelt efter personalekategori og land

Personalekategori	Total med ikke nordisk uddannelse	Total med nordisk uddannelse	Heraf fra: Finland	Island	Norge	Sverige	Total med udenlandsk uddannelse
Læger	189	66	1	4	6	55	255
Tandlæger	13	3	1	0	1	1	16
Sygeplejersker	56	84	5	10	19	50	140
Farmaceuter	16	1	1	0	0	0	17
Fysioterapeuter	12	6	2	0	0	4	18
Ergoterapeuter	2	4	0	1	1	2	6
Jordemødre	9	8	0	0	4	4	17
Sundhedsplejersker ¹	-	-	-	-	-	-	-
Optikere	3	0	0	0	0	0	3
Psykologer	0	0	0	0	0	0	0
Radiografer	6	22	0	0	14	8	28
Plejere ²	-	-	-	-	-	-	-
Tandplejere	0	1	0	0	0	1	1
Kliniske tandtek-nikere	0	0	0	0	0	0	0
Sygehjælpere ³	-	-	-	-	-	-	-
Dyrlæger	-	-	-	-	-	-	-
Kiropraktorer	5	0	0	0	0	0	5
Bioanalytikere	2	4	0	0	0	4	6
Fodterapeuter	0	0	0	0	0	0	0

¹ Autoriseres ikke, men udenlandske sundhedsplejersker får tilladelse af Sundhedsstyrelsen til erhvervsudøvelse som sundhedsplejerske

² Autoriseres ikke. Ordningen med udstedelse af tilladelse til erhvervsudøvelse ophørte per 1. juli 2002

³ Autoriseres ikke. Ordningen med udstedelse af tilladelse til erhvervsudøvelse ophørte per 1. juli 2002

Oversigt over lovgivning vedrørende sundhedspersonale Danmark

Centrale love i Danmark af betydning for sundhedspersonalet

Lov nr. 451 af 22. maj 2006 om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed (omhandler alle autoriserede sundhedspersoner) gælder fra 1. januar 2007 og erstatter samtlige autorisationslove for de enkelte sundhedserhvervsgrupper

Sundhedsloven, Lov nr. 546 af 24. juni 2005, (omhandler sundhedsvæsenet struktur, styring og finansiering, sundhedsydelser, patientrettigheder, herunder klageregler, patientsikkerhed samt forskellige sundhedsordninger og disses anvendelse af sundhedspersonale)

Lov nr. 351 af 19. maj 2004 om en brancheadministreret registrering for alternative behandlere

Lov nr. 547 af 10. juni 2005 om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet. Denne lov indeholder regler om klager over sundhedspersoners sundhedsfaglige virksomhed (Sundhedsvæsenets Patientklagenævn) samt regler om erstatning efter patientforsikringsordningen og lægemiddelskadeordningen.

Danske uddannelser beskrevet i studieordninger og i bekendtgørelser for de enkelte uddannelser, som har lovhjemmel i:

Bekendtgørelse nr. 338 af 6. maj 2004 om bachelor- og kandidatuddannelser ved universiteterne

Lov nr. 481 af 31. maj 2000 om mellemlange videregående uddannelser

Bekendtgørelse nr. 113 af 19. februar 2001 om uddannelsen til professionsbachelor

Bekendtgørelse nr. 183 af 22. marts 2004 om erhvervsuddannelser

Bekendtgørelse nr. 1214 af 1. december 2006 om grundlæggende social- og sundhedsuddannelser

Oversigt over de enkelte sundhedsfaglige grupper

Erhvervsgruppe	Lovgivning	Normeret studietid	Omfattet af N.O.
Ambulance-personale	Ingen autorisationsordning	Uddannelse til 1) ambulanceassistent, ½ års teori + ½ års praktik 2) ambulancebehandler, 1) + 5 uger 3) ambulancebehandler med særlig kompetence, 1) + 2) + 5 uger	-
Bandagister	Lov nr. 451 af 22. maj 2006 om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed	3½ år: teknisk skole, ½ år + uddannelse til ortopædiingeniør i Sverige, 3 år + 2 års turnus	-
Bioanalytikere	Lov nr. 451 af 22. maj 2006 om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed	3½ år, professionsbachelor	+
Dyrlæger	Lov nr. 433 af 9. marts 2004 om dyrlæger	5½ års videregående uddannelse (veterinær)	+
Ergoterapeuter	Lov nr. 451 af 22. maj 2006 om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed	3½ år, professionsbachelor	+
Farmaceuter	Bekendtgørelse nr. 318 af 20/06 1988 om EF-statsborgeres adgang til udøvelse af virksomhed som	5 år	+

	farmaceut i Danmark Lov nr. 657 af 28/07 1995 Apotekerloven		
Fodterapeuter	Lov nr. 451 af 22. maj 2006 om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed	1½ år, erhvervsuddannelse	+
Fysioterapeuter	Lov nr. 451 af 22. maj 2006 om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed	3½ år, professionsbachelor	+
Jordemødre	Lov nr. 451 af 22. maj 2006 om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed	3½ år, professionsbachelor	+
Hospitalsfysikere	Ingen autorisationsordning	Postgraduat uddannelse på mindst 3 år (adgang: f.eks. cand.scient., cand. polyt.)	-
Hospitalstekniske assistenter	Ingen autorisationsordning	2½ års erhvervsuddannelse	-
Kiropraktorer	Lov nr. 451 af 22. maj 2006 om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed	5 år cand. manu. + 1 års kiropraktorassistent-tjeneste (turnus)	+
Klinikassistenter	Ingen autorisationsordning	3 år, erhvervsuddannelse	+
Kliniske diætister	Lov nr. 451 af 22. maj 2006 om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed	3½ år, professionsbachelor.	-
Kliniske ingeniører	Ingen autorisationsordning	Postgraduat uddannelse på 3 år, adgang: ingeniør	-
Kliniske tandteknikere	Lov nr. 451 af 22. maj 2006 om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed	4½ år: 2 års overbygning på laboratorietandteknikeruddannelsen	-
Laboratorietandteknikere	Ingen autorisationsordning	2½ år, erhvervsuddannelse	+
Læger	Lov nr. 451 af 22. maj 2006 om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed	6 år, cand. med. + 18 mdr. turnus	+
Optikere	Lov nr. 451 af 22. maj 2006 om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed	4½ år erhvervsuddannelse	
Perfusionister	Ingen autorisationsordning	Postgraduat uddannelse på 2 år. Adgang: sygeplejerske, bioanalytiker, læge, ingeniør	-

		m. linjefag medikoteknik.	
Plejere	Ingen autorisationsordning	1-årig sygehjælperuddannelse + 31 ugers praktik	+
Psykologer	Bek. nr. 132 af 27. februar 2004 af lov om psykologer	5 år, cand. psyk. + 2 års supplerende praktisk uddannelse	+
Radiografer	Lov nr. 451 af 22. maj 2006 om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed	3½ år, professionsbachelor.	+
Social- og sundheds-assistent	Ingen autorisationsordning	2½ år: 1 års social- og sundhedsmedhjælperuddannelse + 1½ år	+
Sundhedsplejerske	Ingen autorisationsordning	Sygeplejerskeuddannelse samt 1 års videreuddannelse	+
Sygehjælpere*	Ingen autorisationsordning	1 år. Teori 12 uger + praktik 36 uger	+
Sygeplejersker	Lov nr. 451 af 22. maj 2006 om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed	3 ½ år, professionsbachelor	+
Tandlæger	Lov nr. 451 af 22. maj 2006 om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed	5 år cand. odont. + 1 års turnus	+
Tandplejere	Lov nr. 451 af 22. maj 2006 om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed	2½ år videregående uddannelse	+

* uddannelse eksisterer ikke længere og er erstattet af uddannelsen til social- og sundhedsassistent

FINLAND

National information Finland 2006

Det nationella hälsoprojektet för tryggheten av hälso- och sjukvården i framtiden, som har nämnts redan i tidigare årsrapporter, har fortsatt sitt arbete. Vårdgarantin, som syftar till att främja rättvisa, jämlikhet och transparens beträffande tillgång till vård, har rätt så långt realiserats och köerna till vård har minskat. Vid sidan av hälsoprojektet har man berett en nationell kommun- och servicestrukturreform, som gäller alla servicesektorer i framtiden. Syftet med reformen är att stärka kommun- och servicestrukturen, utveckla sätten att producera och organisera servicen och säkerställa service av hög kvalitet på alla serviceområden för invånarna i hela landet. Lagen om en kommun- och servicestrukturreform (169/2007) trädde i kraft den 23.2.2007.

Den i år 2004 igångsättade förändringen av universitetens examensstruktur (statsrådets förordning 794/2004 och undervisningsministeriets förordning 568/2005; både trädde i kraft den 1.8.2005) har slutförts och tillämpningen följas. Reformen evalueras senare. Examensstrukturförändringen gäller inte tilläggsutbildning för läkare inom primärvården, specialläkarutbildning, specialtandläkarutbildning eller specialveterinärutbildning. Dessa utbildningar har fortfarande separata föreskrifter.

I samband med EU-lagstiftningens implementering har tilläggsutbildningen för läkare inom primärvården förlängts till 3 år från början av 2006 (statsrådets förordning 1123/2005).

Evaluering av den 1999 i kraft trädde nya specialläkarutbildningen (statsrådets förordning om specialläkarexamen) har påbörjats. Evalueringen genomförs av två utredare, en av dem betraktar utbildningen från utbildningssystemets perspektiv och den andra från servicesystemets perspektiv. Tidsfristen för evalueringen är augusti 2007.

Vid sidan av evalueringen av specialläkarutbildningen har man förberett en förändring av statsrådets förordning för att ge universiteten möjlighet att bevilja undantag från förordningens krav att minst hälften av utbildningen skall fullgöras utanför universitetssjukhusen. Behovet för undantaget grundar sig på bristen på tillgängliga utbildningsplatser i hälsovårdssystemet. Statsrådets förordning om ändring av 6 och 8 § i förordningen om specialläkarexamen (401/2007) trädde i kraft den första maj 2007.

I samband med det nationella hälsoprojektet har dimensioneringen av hälsovårdspersonalen ökat. Ökat antal av studerande och genomförda examen har lättat läkarbristen samt farmaceutbristen, men tandläkarbristen har blivit mera omfattande. I hälsoprojektet har man också försökt hitta en effektivare arbetsfördelning mellan läkare och sjuksköterskor samt tandläkare och tandhygienister för att säkra rätten att få vård.

Information vedrörande EU-spörsmål

Arbetet med implementeringen av EU-direktivet 2005/36/EU om yrkeskvalifikationer till nationell lagstiftning har skridit vidare i undervisningsministeriet och social- och hälsovårdsministeriet och Rättsskyddscentralen för hälsovården har tagit aktivt del i detta arbete. I samband med denna implementering har man också skrivit den finska lagen om yrkesutbildade personer inom hälsovården tydligare så, att den avgörande utgångspunkten för bedömningen av utbildningar är utbildningsland eller -område. Det internationella samarbetet i att bygga upp ett elektroniskt forum för informationsutbyte i yrkeskvalifikationsfrågor inom EU-området har också varit aktivt (IMI, internal market information system).

Information vedrörande Språkkrav

Finlands kompetenta myndighet Rättsskyddscentralen för hälsovården kräver enligt EU-direktiv inga språkkunskaper i finska eller svenska (landets två officiella språk) av hälsopersonal, som kommer från ett annat EU/EES-land och är EU/EES-medborgare. Av andra utländska personer kräver Rättsskyddscentralen ett officiellt intyg på språkkunskaper på nöjaktig nivå.

I Finland är det arbetsgivarens skyldighet att bedöma språkkunskapernas tillräcklighet för de uppgifter som den yrkesutbildade personen inom hälsovården skall utföra.

Oversigt over sanktionsmuligheder

Sanktioner	Kriterierne herfor	Sanktionerende myndighed	Offentlighed om afgørelserne	Generhvervelse
<u>Fuldstændig Autorisations-fratagelse.</u> Kan være tidsbegrænset eller tidsubegrænset Mulighed for frivillig fraskrivelse	Otillbörlig utövning av yrket, oförmåga att utöva yrket ingen tidsbegränsning ja	Rättsskyddscentralen för hälsovården	Offentlig	Ansökan, där det visas, att grunden för beslutet inte mera existerar
<u>Virksomhedsindskrænkning.</u> Ex: - ordinationsbegrænsning, - retten til at lave fedt sugninger Tidsbegrænset og tidsubegrænset	ja ingen tidsbegrænsning	Rättsskyddscentralen för hälsovården	Offentlig	Ansökan, där det visas, att grunden för beslutet inte mera existerar
Påbud Ex.: - om ændring af faglige adfærd - om medvirken ved undersøgelse - om kontrolforanstaltninger - om arbejdsforhold (i misbrugs-sager/ved psykisk sygdom)	Definieras vid beslutet om inskränkning	Rättsskyddscentralen för hälsovården	Offentlig	Ansökan, där det visas, att grunden för beslutet inte mera existerar
Skærpet tilsyn e.lign. Tidsbegrænset men kan forlænges	nej			

Antal udstedte autorisationer i 2006 Finland

Tabel 3 Antal udstedte autorisationer i Finland 2006 fordelt efter national og udenlandsk uddannelse

Personalekategori	Antal med national uddannelse	Antal med udenlandsk uddannelse	Totalt antal autorisationer
Läkare	425	118	543
Tandläkare	45	40	85
Farmaceuter	400	1	401
Provisorer	89	5	94
Psykologer	229	13	242
Talterapeuter	56	-	56
Ergoterapeuter	128	-	128
Barnmorskor	129	6	135
Hälsovårdare	681	-	681
Laboratorieskötare	145	-	145
Optiker	51	-	51
Röntgenskötare	105	-	105
Fysioterapeuter	371	11	382
Sjukskötare	2453	71	2524
Tandhygienister	57	2	59
Tandtekniker	6	1	7

I Finland har antalet utländska läkare, tandläkare och sjukskötare med icke-nordisk utbildning stannat på den högre nivån sedan år 2004. Detta beror främst på det estniska medlemskapet i Europeiska Unionen fr.o.m. 1.5.2004, så att de flesta yrkesutbildade personer med utländsk utbildning kom från Estland också år 2006. Läkarnas antal har börjat sjunka jämfört med år 2005 (år 2006 102, år 2005 139 läkare).

Fr.o.m. år 2005 har alla i Finland nyutbildade barnmorskor och hälsovårdare fått även legitimation som sjuksköterska, så att de syns i statistiken i båda yrkesbeteckningar.

Flytningsoversigt Finland 2006

Tabel 4 Antal udstedte autorisationer i Finland 2006 på grundlag af udenlandsk uddannelse fordelt efter personalekategori og land

Personalekategori	Total med ikke nordisk uddannelse	Total med nordisk uddannelse	Heraf fra: Sverige	Island	Danmark	Norge	Total med udenlandsk uddannelse
Läkare	102	16	16	-	-	-	118
Tandläkare	36	4	4	-	-	-	40
Provisorer	3	2	-	-	1	1	5
Receptarier	-	1	1	-	-	-	1
Talterapeuter	-	-	-	-	-	-	-
Psykologer	8	5	4	-	1	-	13
Näringsterapeuter	-	-	-	-	-	-	-
Ergoterapeuter	-	-	-	-	-	-	-
Barnmorskor	2	4	3	-	-	1	6
Hälsovårdare	-	-	-	-	-	-	-
Laboratorieskötare	-	-	-	-	-	-	-
Optiker	-	-	-	-	-	-	-
Röntgenskötare	-	-	-	-	-	-	-
Fysioterapeuter	7	4	4				11
Sjukskötare	54	17	15			2	71
Tandhygienister	-	2	2	-	-	-	2
Tandtekniker	1	-	-	-	-	-	1

Antalet legitimerade läkare och tandläkare med nordisk utbildning har stannat på samma nivå. Litet fler sjukskötare med nordisk utbildning har fått autorisation i Finland (15 från Sverige och 2 från Norge), men siffrorna är små. Ungefär en tredjedel av personer med svensk utbildning är finska medborgare.

Oversigt over lovgivning vedrørende sundhedspersonale Finland

Yrkesgruppe / Utbildningsbenævnelse	Lag	Utbildningens længde	Nordisk øverens- kommelse
1) Lag (559/1994) och förordning (564/1994) om yrkesbildade personer inom hälso- och sjukvården gäller alla nedannämnda yrkesgrupper			
Läkare	Statsrådets förordning om universitetsexamina 794/2004	6 år	+
Specialläkare	Förordning om specialläkarexamen (678/1998)	5/6 år	–
Allmänläkare	Förordning om tilläggsutbildning för läkare inom primärvården (1435/1993)	3 år	–
Tandläkare	Statsrådets förordning om universitetsexamina 794/2004	5 år	+
Specialtandläkare	Statsrådets förordning om specialtandläkarex- amen 316/2003	3/6 år	–
Farmaceuter	Statsrådets förordning om universitetsexamina 794/2004	3 år	+
Provisor	Statsrådets förordning om universitetsexamina 794/2004	5 år	+
Psykologer	Statsrådets förordning om universitetsexamina 794/2004	5,5 år	+
Sjukskötare	Lag om yrkeshögskolestudier (255/1995)	3,5 år	+
Sjukskötare (YH)	Förordning om yrkeshögskolestudier (256/1995)		
Fysioterapeut	se sjukskötare	3,5 år	+
Fysioterapeut (YH)			
Ergoterapeut	se sjukskötare	3,5 år	+
Ergoterapeut (YH)			
Fotterapeut	se sjukskötare	3,5 år	+
Fotterapeut (YH)			
Barnmorskor	se sjukskötare	4,5 år	+
Barnmorskor (YH)			
Hälsovårdare	se sjukskötare	4 år	+
Hälsovårdare (YH)			
Optiker	se sjukskötare	3,5 år	+
Optometriker(YH)			
Röntgenskötare	se sjukskötare	3,5 år	+
Röntgenskötare (YH)			
Tandhygienist	se sjukskötare	3,5 år	+
Tandhygienist (YH)			
Munhygienist (YH)			
Tandtekniker	se sjukskötare	3,5 år	+
Tandtekniker (YH)			

Yrkesgrupp / Utbildnings-benämning	Lag	Utbildningens längd	Nordisk överens- kommelse
Utbildade kiropraktorer	–	–	+
Närvårdare	Lag (630/1998) och förordning (811/1998) om yrkesutbildning och lag (631/1998) och förordning (812/1998) om yrkesinriktad vuxenutbildning	3 år	+
Laboratorieskötare Bioanalytiker (YH)	se sjukskötare	3,5 år	+
Ortopedtekniker ortopedtekniker (YH)	se sjukskötare	3 år 3,5 år	–
Utbildade massörer	Lag (631/1998) och förordning (812/1998) om yrkesinriktad vuxenutbildning	–	–
Talterapeuter	Statsrådets förordning om universitetsexamina 794/2004	5 år	+
Näringsterapeuter	Statsrådets förordning om universitetsexamina 794/2004	5 år	–
Psykoterapeuter	Krävande specialutbildning: tillämplig examen i hälsovård + 6 år Specialutbildning: tillämplig examen i hälsovård + 3 år		–
Utbildade naprapater (YH)	se sjukskötare	4 år	–
Utbildade osteopater (YH)	se sjukskötare	4 år	–
Sjukhusfysiker	Undervisningsministeriets förordning om precisering av universitetens utbildningsansvar, universitetens utbildningsprogram och specialiseringsutbildningar 568/2005		–
Sjukhuskemister	se sjukhusfysiker		–
Sjukhusgenetiker	se sjukhusfysiker		–
Sjukhusmikrobiologer	se sjukhusfysiker		–
Sjukhuscellbiologer	se sjukhusfysiker		–
Fotvårdare, mentalvårdare, primärskötare, tandskötare	Intagning har upphört fr.o.m. 1.8.1995	2,5/1,5 år	+

Barnskötare, konditionsskötare, medikalvaktmästare- ambulansförare	Intagning har upphört fr.o.m. 1.8.1995	2,5/1,5 år	—
Yrkesgrupp / Utbildningsbenämning	Lag	Utbildningens längd	Nordisk överens- kommelse
2) Lag om utövning av veterinäryrket (29/2000)			
Veterinärer	Statsrådets förordning om universitetsexamina 794/2004	6 år	+
	Förordning om specialveterinärexamen (275/2000)	4 år	—
3) Specialiseringsutbildning			
Specialiseringsutbildning för farmaceuter	Undervisningsministeriets förordning om precisering av universitetens utbildningsansvar, universitetens utbildningsprogram och specialiseringsutbildningar 568/2005		—
Specialiseringsutbildning för provisorer	- II -		—
Specialpsykologutbildning	- II -		—
Utbildning till specialterapeut	- II -		—
Specialiseringsutbildning för sjukhusgenetiker, sjukhusfysiker, sjukhuskemist, sjukhusmikrobiolog och sjukhuscellbiolog	- II -		—
4) Lag om yrkeshögskolestudier 255/1995 och förordning om yrkeshögskolestudier 256/1995			
Förstavårdare (YH)	se sjukskötare	4 år	—
Geronom (YH)	se sjukskötare	3,5 år	—
Rehabiliteringsrådgivare (YH)	se sjukskötare	3,5 år	—
5) Lag (631/1998) och förordning (812/1998) om yrkesinriktad vuxenutbildning			

Yrkesexamen i fotvård			—
Yrkesexamen för ambulansförare			—
Yrkesgrupp / Utbildningsbenämning	Lag	Utbildningens längd	Nordisk överens- kommelse
Yrkesexamen för instrumentskötare			—
Specialyrkesexamen för massör			—
Specialyrkesexamen för psykiatrisk vård			—
Specialyrkesexamen för gipsbindning			—

ISLAND

National information Island 2006

I Island er der blevet gjort adskillige ændringer inder for Långa Namnets arbejdsområde. Nye grupper er blevet autoriserede og i den anledning skal nævnes at grupperne er:

Áfengis- og vímuefnaráðgjafar – Rus- og afhængighedsrådgiver – reglement nr. 974/2006.

Soðtækkjafræðingar – Ortopæd ingeniør – reglement nr. 460/2007.

Sérfræðingar í lífeindafræði – Bioanalytiker med master – reglement nr. 323/2007.

Inden for kort tid antages det at audionomer bliver autoriserede i Island.

Information vedr. EU-spørgsmål

Den islandske regering har besluttet at paragrafferne 1 – 6 i reglement nr. 1612(EBE) om ret til arbejde og bosætning for statsborgere fra Bulgarien og Rumænien ikke bliver sat i kraft förend jan. 2009. Et lovforslag fra regeringen om dette er nu behandlet i althingi i Island og antages at blive færdigbehandlet inder for kort tid.

Island har fået bemærkninger angående Directive 2005/36. Europalægerne i Island kræves kun 24 måneder minimum studietid i stedet for minimum 3 års studietid. Island vil deroft ændre de islandske regler så de tilpasser EEA retten. Island har også fået bemærkninger om studietid for tandlæge-specialister dersom studietiden for orthodonter og oral surgery er 30 måneder i Island, men skal være minimum 3 år i Directive 2005/36. Der er også bemærkninger om hvor studierne foregår dersom arbejdstid i 10 måneder ikke kan accepteres i Directivet. Island skal derfor ændre disse regler også.

Information vedr. sprogkrav

Ansøgere som kommer fra EES/EU lande bliver ikke krævet om sprogkundskab når de ansøger om autorisationspapirer. Man overlader til arbejdsgiveren at beslutte om ansøgeren kan arbejde inden for sit fag uden papirer om sprogkundskab i landet. Ansøgere som kommer udenfra EES/EU må fremvise papirer om kundskab i islandsk, det kan både være diplomapapirer fra kurser i islandsk for udlændinge eller papirer fra arbejdsgiver om godt kundskab til sproget.

Oversigt over sanktionsmuligheder

Sanktioner	Kriterierne herfor	Sanktionerende myndighed	Offentlighed om afgørelserne	Generhvervelse
<u>Fuldstændig Autorisationsfratagelse.</u> Kan være tidsbegrænset eller tidsubegrænset Mulighed for frivillig fraskrivelse	Uforsvarlig adfærd, psykiske grunde, sygdom misbrug af drugs og alkohol, ufagligt arbejde, udstedelse af vildledende papirer, bl.a. regninger, brud af tavshedspligt	Sundheds- og socialministeriet efter anmeldelse fra landlægen	Landlægen Lægemiddelstyrelsen Lögbirtingablaðið De nordiske lande GMC i U.K. Socialforsikringsstyrelsen	Hvis vedkommende viser at han/hun har forbedret sig så anmelder landlægen til ministeriet af embedet anser det for forsvarligt at generhverve autorisation
<u>Virksomhedsindskrænkning.</u> Ex: - ordinationsbegrænsning, - retten til at lave fedt sugninger Tidsbegrænset og tidsubegrænset	Uforsvarlige ordinationer. Det samme som ved fratagelse. Både	Sundheds- og socialministeriet efter anmeldelse fra landlægen	- -	- -
Påbud Ex.: - om ændring af faglige adfærd - om medvirken ved undersøgelse - om kontrolforanstaltninger - om arbejdsforhold (i misbrugs-sager/ved psykisk sygdom)	De samme som ved fratagelse og begrænsning, men ikke så alvorlige	Landlægen	Nej	Ja, hvis vedkommende forbedrer sig
Skærpet tilsyn e.lign. Tidsbegrænset men kan forlænges	De samme som ved autorisationsfratagelse og virksomhedsindskrænkning, men mindre alvorlige			

Antal udstedte autorisationer i 2006 Island

Tabel 5 Antal udstedte autorisationer i Island 2006 fordelt efter national og udenlandsk uddannelse

Personalekategori	Antal med national uddannelse	Antal med udenlandsk uddannelse	Totalt antal autorisationer
Sygeplejersker	91	32	123
Jordmødre	9	0	9
Fysioterapeuter	19	23	42
Ergoterapeuter	6	1	7
Omsorgspedagoger	39	1	40
Socialrådgivere	26	3	29
Social og Sundhedsassistenter	133	17	150
Psykologere	14	14	28
Radiografer	1	0	1
Læger	42	40	82
Tandlæger	3	1	4
Farmaceuter	10	1	11
Optikere	0	1	1
Farmaceuter assistanter	8	0	8
Radiografer	0	0	0
Ambulanceførere	35	1	36
Fodterapeuter	0	0	0
Logopeder	0	0	0

Flytningsoversigt Island 2006

Tabel 6 Antal udstedte autorisationer i Island 2006 på grundlag af udenlandsk uddannelse fordelt efter personalekategori og land

Personalekategori	Total med ikke nordisk uddannelse	Total med nordisk uddannelse	Heraf fra: Danmark	Sverige	Norge	Finland	Total med udenlandsk uddannelse
Sygeplejersker	7	21	15	3	1	2	28
Fysioterapeuter	12	9	9	0	0	0	21
Ergoterapeuter	0	0	0	0	0	0	0
Omsorgspedagoger	0	0	0	0	0	0	0
Socialradgivere	0	0	0	0	0	0	0
Psykologer	0	2	0	1	1	0	2
Læger	14	26	5	3	18	0	40
Tandlæger	0	1	0	0	1	0	1
Farmaceuter	0	1	0	1	0	0	1
Optiker	0	0	0	0	1	0	1
Fodterapeuter	0	0	0	0	0	0	0
Logopeder							

Oversigt over lovgivning vedrørende sundhedspersonale Island

- A. Erhvervstitel
- B. Uddannelseslængde
- C. Omfattet af N.O.

1. Læge.

- A. Erhvervstitel på islandsk er = Læknir.
- Lægeloven nr. 53/1988 og reglement nr 305/1997, med ændr. nr. 340/1999, 435/2005.
- B. Uddannelseslængde er 7 års universitetsuddannelse hvoraf 1 år er turnus uddannelse.
- C. Omfattet af N.O. +

2. Tandlæge.

- A. Erhvervstitel på islandsk er = Tannlæknir.
- Lov om tandlæger nr. 38/1985. Reglement nr. 402/1986 med ændr. nr. 358/1988 og nr. 184/2001
- B. Uddannelseslængde 6 års universitetsuddannelse.
- C. Omfattet af N.O. +

3. Jordemoder.

- A. Erhvervstitel på islandsk er = Ljósmóðir.
- Lov om jordemødre nr. 67/1984. Reglement nr. 103/1933 med ændr. nr. 225/1974 og nr. 169/1986.
- B. Uddannelseslængde 2 års universitetsuddannelse efter leg. som sygeplejerske.
- C. Omfattet af N.O. +

4. Sygeplejerske.

- A. Erhvervstitel på islandsk er = Hjúkrunarfræðingur.
- Sygeplejerskeoven nr. 8/1974. Reglement nr. 426/1993.
- B. Uddannelseslængde er 4 års universitetsuddannelse.
- C. Omfattet af N.O. +

5. Provisor.

- A. Erhvervstitel på islandsk er = Lyfjafræðingur.
- Lov om provisorer nr. 35/1978. Reglement nr. 449/1978.
- B. Uddannelseslængde er 5 års universitetsuddannelse og 9 måneder (arbejd) på apotek.
- C. Omfattet af N.O. +

6. Assisterende farmaceut (receptar).

- A. Erhvervstitel på islandsk er = Aðstoðarlyfjafræðingur.
- Lov om provisorer nr. 35/1978.
- B. Uddannelseslængde var 3 års universitetsuddannelse, (exam pharm). Denne uddannelse findes ikke længere i Island.
- C. Omfattet af N.O. +

7. Fysioterapeut.

- A. Erhvervstitel på islandsk = Sjúkrapjálfi.
- Lov om Fysioterapeuter nr. 58/1976. Reglement nr. 318/2001.

- B. Uddannelseslængde: 4 års universitetsuddannelse.
- C. Omfattet af N.O. +

8. Socialpædagog (socionon).

- A. Erhvervstitel på islandsk = Félagsráðgjafi.
Lov om socialpædagoger nr 95/1991. Reglemente nr. 555/1999.
- B. Uddannelseslængde: 3 års universitetsuddannelse.
- C. Omfattet af N.O. -

9. Ergoterapeut.

- A. Erhvervstitel på islandsk er = iðjuþjálfari
Lov om Ergoterapeuter nr. 75/1977.
- B. Uddannelseslængde: 3 års universitetsuddannelse.
- C. Omfattet af N.O. +

10. Verneplejer.

- A. Erhvervstitel på islandsk = Þroskajálfari
Lov om Verneplejere nr. 18/1978. Reglement nr. 215/1987.
- B. Uddannelse: 3 år, universitetsuddannelse.
- C. Omfattet af N.O. -

11. Hospitals laborant.

- A. Erhvervstitel på islandsk er = Lífendafræðingur
Lov om Laboranter nr. 99/1980. Reglemente nr. 186/1976 med ændr. nr. 445/1979, og 35/2005..
- B. Uddannelse: 3 år på universitetsniveau.
- C. Omfattet af N.O. +

12. Optiker.

- A. Erhvervstitel på islandsk = Sjöntækjafræðingur.
Lov om Optikere nr. 17/1984. Reglemente nr. 1043/2004 og 625/2005.
- B. Uddannelse: Optikeruddannelse findes ikke i Island.
- C. Omfattet af N.O. +

13. Røntgenassistent.

- A. Erhvervstitel på islandsk = Geislafræðingur.
Reglement om Røntgenassistenter nr. 185/2001.
- B. Uddannelse: 3 års uddannelse på universitetsniveau.
- C. Omfattet af N.O. +

14. Sygehjælper.

- A. Erhvervstitel på islandsk = Sjúkraliði.
Lov om sygehjælpere nr. 58/1984. Reglement nr. 897/2001.

- B. Uddannelse: 3 år, ikke på universitetsniveau.
- C. Omfattet af N.O. +

15. Mattekniker (køkkenassistent).

- A. Erhvervstitel på islandsk = Matartæknir.
Reglement nr. 27/1989 om Mattekniker med ændr.nr. 374/1993.
- B. Uddannelse: 2 år, ikke på universitetsniveau.
- C. Omfattet af N.O. –

16. Apotekerassistent.

- A. Erhvervstitel på islandsk = Lyfjatæknir. Reglement nr. 199/1983, med ændr. nr. 379/1992 og reglemente om apotekerassistent uddannig nr. 395/1992.
- B. Uddannelse: 2 år og 6 måneder på apotek.
- C. Omfattet af N.O. -

17. Sjukmassör.

- A. Erhvervstitel på islandsk = Sjúkranuddari.
Reglement nr. 204/1987, med ændr. nr. 285/1989.
- B. Uddannelse: ingen uddannelse i Island. (for godkendelse Island krævs 2-3 års universitetsuddannelse.)
- C. Omfattet af N.O. -

18. Lægeseekretær.

- A. Erhvervstitel på islandsk = Læknaritari. Reglement nr. 161/1987, med endr. nr. 425/1987, 162/1988 og nr 325/1991.
- Uddannelse: 2 års skole efter studentereksamen. Ikke universitetsniveau.
- Omfattet af N.O. -

19. Livsmedelstekniker.

- A. Erhvervstitel på islandsk = Matvælafræðingur. Reglement nr. 432/1987 med ændr. nr. 163/1988, nr. 10/1989 og nr. 418/1989.
- B. Uddannelse: 3 års universitetsuddannelse. Ikke uddannelse i Island.
- Omfattet af N.O. -

20. Näringsfysiolog.

- A. Erhvervstitel på islandsk = Næringafræðingur.
Reglement nr. 46/1987.
- B. Uddannelse: 3 års universitetsuddannelse, Ingen uddannelse i Island.
- C. Omfattet af N.O. -

21. Dietist.

- A. Erhvervstitel på islandsk = Næringaráðgjafi.
Reglement nr. 47/1987.
- B. Uddannelse: 3 års universitetsuddannelse, ingen uddannelse i Island.

C. Omfattet af N.O. -

22. Ambulansfører.

A. Erhvervstitel på islandsk = Sjúkraflutningamaður.

Reglement nr. 504/1986 med ændr. nr. 39/1989.

B. Uddannelse: 110 timmars kursus.

C. Omfattet af N.O. -

23. Tandplejer.

A. Erhvervstitel på islandsk = Tannfræðingur.

Reglement nr. 638/1987.

B. Uddannelse: 2 år, ingen uddannelse i Island. Fleste islandske tandplejere er uddannet i Danmark.

C. Omfattet af N.O. +

24. Økonoma.

A. Erhvervstitel på islandsk = Matarfræðingur á heilbrigðisstofnunum. Reglement nr. 372/1993.

B. Uddannelse: 2 år efter studentereksamen.

C. Omfattet af N.O. -

25. Logopeder.

A. Erhvervstitel på islandsk = Talmeinafræðingur

Reglement nr. 618/1987 med ændr. nr. 480/1988.

B. Uddannelse: 3 års universitetsuddannelse, ikke uddannelse i Island.

C. Omfattet af N.O. +

26. Kiropraktor.

A. Erhvervstitel på islandsk = Hnykkir. Reglement nr. 60/1990.

B. Uddannelse: 4 år, ikke uddannelse i Island.

C. Omfattet af N.O. +

27. Tandlægeassistent.

A. Erhvervstitel på islandsk = Aðstoðarmenn tannlækna. Tanntæknar Reglement nr. 258/1990 med ændr. nr. 259/1998.

B. Uddannelse: 2 år, ikke universitetsuddannelse.

C. Omfattet af N.O. +

28. Fodterapeut.

A. Erhvervstitel på islandsk = Fótaaðgerðafraðingur

Reglement nr. 184/1991

B. Uddannelse: Ikke uddannelse i Island.

C. Omfattet af N.O. +

29. Psykologer.

- A. Erhvervstitel på islandsk = Sálfræðingur. Lov om Psykologer nr. 40/1976. Reglement nr. 158/1990.
- B. Uddannelse: Cand psyk.
- C. Omfattet af N.O. +

30. Biologer i helse- og sjukvård.

- A. Erhvervstitel på islandsk = Náttúrufræðingur í heilbrigðisþjónustu. Reglement nr. 272/1991.
- B. Uddannelse: 3 års universitetsuddanning og 1 års praksis.
- C. Omfattet af N.O. -

31. Osteopater.

- A. Erhvervstitel på islandsk = Osteopati. Reglement nr. 229/2005.
- B. Uddannelse: 4 år universitetsuddannelse, ikke uddannelse i Island.

32. Alkohol- og drug konsulent.

- A. Erhvervstitel på islandsk = Áfengis- og vímuefnaráðgjafar. Reglement nr. 974/2006.
- B. Uddannelse: 3 års/ eller 6000 timer praksis, og 300 timer kursus.

NORGE

National information Norge 2006

Generelt om autorisasjon, lisens og spesialistgodkjenning

Lov om helsepersonell (1999/64) regulerer spørsmål om autorisasjon, lisens og spesialist-godkjenning. Autorisasjon (§ 48) gir rett til bruk av en lovbeskyttet yrkestittel (§ 74) frem til fylte 75 år (§ 54). Lisens (§ 49) er "noe mindre enn" en autorisasjon ved at den er begrenset i tid eller innhold. Hvilke begrensninger som foreligger avhenger av formålet med lisensen og vedkommendes kvalifikasjoner. Eksempler på lisenser er studentlisens for medisiner- og farmasistudenter, turnuslisens for lege og fysioterapeut, øvrige lisenser i et kvalifiseringsløp frem til autorisasjon, lisens til helsepersonell over 75 år og fagområdelisens. Fagområdelisens, som skiller seg fra de andre lisenstypene, kan på visse vilkår gis til legespesialist utdannet utenfor Norden/EØS som ikke fyller vilkårene for å få norsk autorisasjon som lege. Det er ulike betingelser knyttet til fagområdelisensen, søkers grunn- og spesialistutdanning må være vurdert, lisensen er begrenset til en konkret arbeidsplass og gis først for ett år, men kan etter søknad gjøres tidsubegrenset. Fagområdelisens utgjør en relativt ubetydelig del av det totale antall lisenser.

Statens autorisasjonskontor for helsepersonell (SAFH) utsteder autorisasjon og lisens mens Den norske Lægeforening og den norske Tannlegeforening er delegert ansvaret for å gi spesialistgodkjenning til henholdsvis leger og tannleger. Statens helsetilsyn har myndighet til å foreta tilbakekall og begrensninger i autorisasjon, lisens og spesialistgodkjenninger eller retten til å forskrive legemidler. Sanksjonssystemet vil bli nærmere behandlet nedenfor.

Sykepleiere

Antall sykepleiere med utdanning utenfor EØS-området ("tredjelandssøkere"), som fikk norsk autorisasjon holdt seg i 2006 på samme nivå som i 2005 (172). For å søke autorisasjon er det ikke vilkår at søker må oppholde seg i Norge eller ha oppholds- eller arbeidstillatelse eller konkret arbeidstilbud. Sykepleier kan også autoriseres selv om utdanningen ikke er på høghskolenivå, dette beror på en konkret vurdering av søkers utdanning og yrkeserfaring, eventuelt etter å ha gjennomgått tilleggundervisning og/eller praksis i Norge. Disse tre forhold er til dels annerledes i de øvrige nordiske land.

Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT) har foretatt en gjennomgang av all sykepleierutdanning med sikte på reakkreditering. Kun en grunnutdanning ble reakkreditert i 2005. De øvrige institusjonene har fått frist til å oppfylle de fastsatte kravene til høsten 2007. Det er iverksatt ulike tiltak for at høghskolene skal oppnå reakkreditering innen fristen.

Leger

I 2005 ble det autorisert 425 leger utdannet i Norge og 1250 med utenlandsk utdanning, totalt 1675. Den største gruppen med utenlandsk utdanning er fra Sverige (306) og Danmark (321). Dette er etablerte leger som gjerne er rekruttert av et rekrutteringsfirma, ofte for å arbeide i Norge når de har ferie fra sin faste stilling i hjemlandet. Disse måtte før 2001 søke om lisens begrenset til det aktuelle arbeidsstedet og for arbeidskontraktens varighet, men får nå autorisasjon. I de nærmeste årene kan denne endringen medføre at det vil være et relativt høyt antall autorisasjoner til leger fra disse nordiske landene (inntil man når et metningspunkt der "alle aktuelle" leger er autorisert også i Norge).

Fra det øvrige EU-området er det autorisert ca 70 tyske leger. Det er fremdeles en økende andel norske statsborgere som studerer medisin i utlandet og som vender tilbake til Norge for å gjennomføre norsk turnustjeneste og/eller søke norsk autorisasjon når de er ferdige med studiene. Tall fra Statens lånekasse for utdanning viser at drøyt 2000 nordmenn mottar støtte fra lånekassen for å gjennomføre medisinstudier i utlandet. De landene med flest nor-ske medisinstudenter er Polen, Ungarn, Tsjekkia, Tyskland og Danmark.

Tannleger

Sosial- og helsedirektoratet har i 2005 videreført et prøveprosjekt i samarbeid med den offentlige tannhelsetjenesten for å få vurdert den faglige kompetanse til tannleger med utdanning utenfor EØS-området. Barn, ungdom og eldre har krav på tannlegebehandling i det offentlige regi, og det har vært en mangel på tannleger i den offentlige tannhelsetjenesten. Dette prøveprosjektet vil bli videreført i 2004.

Det har også i 2005 vært en aktiv rekruttering av tannleger fra Tyskland. Annet helsepersonell er ikke blitt aktivt rekruttert av norske arbeidsmyndigheter.

Rekruttering av personell innen pleie- og omsorgssektoren

Arbeidet med å rekruttere norsk personell til arbeid og utdanning innen pleie- og omsorgssektoren har i 2006, i likhet med tidligere år, vært et prioritert satsningsområde. Særlig har det blitt arbeidet med å stimulere ungdommer til å ta helsefaglig utdanning på videregående skole og høyskole. Bakgrunnen er prognoser som kan tilsi et økende misforhold mellom antall pleie- og omsorgstrengende personer og antall kvalifiserte tjenesteytere dersom ikke særlige tiltak iverksettes. Det er i den forbindelse også fokusert på å gi ufaglærte voksne personer ansatt i pleie- og omsorgstjenestene praktisk mulighet til å skaffe seg formell utdanning ved siden av arbeidet, og å stimulere voksne innvandrerkvinner o.l til å kvalifisere seg til autorisasjon som hjelpepleier eller omsorgsarbeider. Det arbeides videre med dette.

Alternativ behandling

Lov om alternativ behandling av sykdom mv (lov 2003/64) trådte i kraft 1. januar 2004. Med hjemmel i loven er det gitt to forskrifter: forskrift om frivillig registerordning for helsepersonell og andre som utøver alternativ behandling og forskrift om markedsføring av alternativ behandling av sykdom. Ved utgangen av 2005 var bare en utøverorganisasjon er blitt godkjent, men det er en rekke søknader som er til behandling.

Information vedr. EU-spørsmål

Direktiv 2005/36/EF

Det ble i 2006 arbeidet med implementeringen av Europaparlamentets og rådets direktiv 2005/36/EF om anerkjennelse av yrkeskvalifikasjoner. Norge er ikke EU-medlem, men medlem av EØS, slik at EØS-komiteen må vedta at direktivet skal innlemmes i EØS-avtalen. Det ble høsten 2006 utarbeidet et forslag til nødvendige endringer i lov og forskrift.

Særlige problemstillinger i forbindelse med EU-utvidelsen

Et særlig problem har knyttet seg til autorisasjon av leger utdannet i EØS-området og forholdet til den norske turnustjenesten for leger. Innenfor EU/EØS har noen land en turnustjene-ste for leger omtrent som de norske, mens andre land ikke har noe slik tjeneste. Leger utdannet i EØS-land uten turnustjeneste har fra EØS-avtalens inngåelse og frem til i fjor blitt autorisert med hjemmel i EØS-forskriftens § 4 uten krav om at norsk turnustjeneste måtte gjennomføres først. Samme praksis har vært fulgt, og følges fremdeles i de fleste andre land innenfor EØS-området, som for eksempel Sverige, Danmark og Storbritannia. Situasjonen for Norge er imidlertid noe spesiell på grunn av det store antallet norske statsborgere som studerer medisin utenlands, særlig i EU-land som ikke har turnustjeneste som Tyskland, Ungarn og Tsjekkia. På bakgrunn av denne særlige problemstillingen besluttet Sosial- og helsedirektoratet 1.februar 2005 at denne gruppen skulle pålegges å gjennomføre norsk turnus-tjeneste for å oppnå norsk autorisasjon. I tråd med direktoratets instruks har SAFH siden februar 2005 endret tidligere praksis og avslått søknader om autorisasjon fra denne gruppen. Noen av disse søkerne påklaget avslagene til Statens helsepersonellnemnd som ikke innvil-get klagerne autorisasjon. Nemnda uttalte imidlertid samtidig at EØS-reglene ikke hjemlet å pålegge søkere norsk turnus for å kunne virke som lege i Norge, og at klager kunne innvilges en lisens begrenset til virke som underordnet lege. Situasjonen på dette området må således også etter nemndas vedtak betraktes som delvis uavklart, og det pågår en prosess med sikte på å løse dette problemet på en mer permanent basis.

Polske "bridging-courses"

Polske sykepleiere og jordmødre med lavere grads utdanning, og igangsetting og gjennom-føring av såkalte "bridging-courses" for denne gruppen i Polen, har vært et område som har krevd spesiell oppmerksomhet i 2005. SAFH har måttet bruke forholdsvis mye tid og ressurser på å oppnå nødvendig avklaring i forhold til denne kategorien søkere. Det er blitt opplyst fra Polen at et større antall polske sykepleiere nå har gjennomført dette kurset. Det er imidlertid bare en eller to av disse som har søkt autorisasjon i Norge.

Norden – noen utviklingstrekk og trender

Det er de siste årene et relativt stabilt antall helsepersonell som blir autorisert i Norge, men det er en liten økning på ca 3,6% per år de siste to år. Tallene før 2004 er betydelig høyere, men dette har sammenheng med en overgangsordning for de nye helsepersonellgruppene som det ble innført autorisasjonsordning for i 2001. De fleste av disse er nå autorisert. Dette medfører at det er vanskelig å sammenlikne tallene fra tidligere år med årets tall for hvor mange som er autorisert.

For en rekke av de 27 helsepersonellgrupper som omfattes av autorisasjonsordningen er det så få antall autoriserte hvert år fra Norden, at det er vanskelig si noe spesielt om utviklingstrekk. De

helsepersonellgruppene med flest nordiske søkere vil vi imidlertid kommentere litt her. Tallene fra flere av helsepersonellgruppene viser at det felles nordiske arbeidsmarkedet fungerer.

Farmasøyter. Det ble i 2006 autorisert 142 norskutdannede farmasøyter og 53 med nordisk utdanning. Ca 25% av alle autoriserte farmasøyter i 2006 kommer fra ett av de andre nordiske land. De siste tre årene har det vært en liten, men jevn økning i antall norskutdannede farmasøyter. 1.april 2007 vil denne gruppen bli delt inn i to grupper, provisorfarmasøyt (cand.pharm.) og respektarfarmasøyt (bachelor).

Fysioterapeuter. Det ble i 2006 autorisert 249 norskutdannede fysioterapeuter og 74 med nordisk utdanning (i tillegg til 76 fra resten av EØS-området). 18% av autoriserte fysioterapeuter er utdannet i ett av de andre nordiske land. Det er ikke stor variasjon fra år til år, men det en liten økning de siste fire år. Det er relativt sett små tall, og vanskelig å si om denne lille økningen har noen spesiell årsak.

Hjelpepleiere. Det ble i 2006 autorisert 3232 norskutdannede hjelpepleiere og 334 med nordisk utdanning. 8,8% av autoriserte hjelpepleiere har nordisk utdanning. Det er en økning på 75 fra 2005, det vil si en økning med ca 25% siste år. Det kan være at dette viser noe om etterspørsel av arbeidskraft for hjelpepleiere. På den annen side er dette antallet mindre enn tallene fra 2002-2003. Det er derfor vanskelig å si om dette er en trend.

Jordmødre. Det ble i 2006 autorisert 97 norskutdannede jordmødre og 115 med nordisk utdanning. I perioden 1994-2006 er det autorisert 611 norskutdannede jordmødre og 790 med nordisk utdanning. Dette viser at norsk helsevesen har et stort behov for jordmødre utdannet i et av de andre nordiske land.

Leger. Det ble i 2006 autorisert 413 norskutdannede leger og 523 med nordisk utdanning. Det har i alle år 1994-2006 blitt autorisert flere leger med nordisk utdanning (9102) enn med norsk utdanning (5258). Dette kan vise at Norden er ett arbeidsmarked for den yrkesgruppen. Mange svenske og danske leger arbeider i Norge i kortere eller lengre vikariater. Det er en nedgang på 129 norskutdannede leger fra 2005 (652) til 2006 (523). Dette kan bety at det er noe mindre etterspørsel av leger i Norge. Det kan også bety at en stor del av nordiske leger allerede er autorisert i Norge, og derfor ikke behøver å søke autorisasjon på nytt. De siste to år har det vært en klar økning i antall studentlisenser for medisinske studenter med utdanning fra andre nordiske land. (60 i 2004, 76 i 2005, 131 i 2006). Dette kan være norske studenter i utlandet, og det kan være studenter fra f.eks Sverige som ønsker å ta sommerjobb i Norge.

Psykologer. Det ble i 2006 autorisert 206 norskutdannede psykologer og 50 med nordisk utdanning. Det har vært en jevn økning i antall nordiskeutdannede psykologer, men det er ikke store tall.

Radiografer. Det ble i 2006 autorisert 196 norskutdannende radiografer og 10 med nordisk utdanning. Det er en klar nedgang i 2005 (9) og 2006 fra tidligere år. I perioden 1998-2004 var det fra 30-80 i året. Hva denne nedgang kommer av har vi ikke kunnskap om.

Sykepleiere. Det ble i 2006 autorisert 3552 norskutdannede sykepleiere og 1687 med nordisk utdanning. Ca 30% av alle autoriserte sykepleiere i 2006 har annen nordisk utdanning. Dette er det høyeste tallet siden 1996. Det er i 2006 en klar økning nordisk utdannede. Dette kan være en idikasjon på at arbeidsmarkedet for sykepleiere etterspør flere sykepleiere, spesielt i 2005-2006) enn tidligere år.

Tannleger. Det ble i 2006 autorisert 110 norskutdannede tannleger og 25 med nordisk utdanning. Ca 12% av autoriserte tannleger i 2006 hadde utdanning fra et annet nordisk land. Her er tallene jevne de siste seks år.

Information vedr. Sprogkrav

For å få norsk autorisasjon, lisens eller spesialistgodkjenning er det ikke noe vilkår at søker behersker norsk. Arbeidsgiver har ansvar for å påse at arbeidstaker har tilstrekkelig ferdigheter i norsk språk for å kunne utøve yrket forsvarlig, og det enkelte helsepersonell har plikt til å utføre sitt arbeid på en faglig forsvarlig måte. For å kunne utføre arbeidet forsvarlig må helsepersonell ha tilstrekkelige språkkunnskaper og –forståelse til å kunne kommunisere med pasient, pårørende, annet helsepersonell og andre. Språkkunnskaper er også helt sentralt for å oppfylle vilkår i helsepersonelloven om pasienters rett til medvirkning, informasjon, samtykke, journalføring osv.

Oversikt over sanksjonsmuligheter

Generelt

Statens helsetilsyn kan gi administrative reaksjoner til helsepersonell som bryter lovpålagte plikter. Sanksjoner som kan gjøres gjeldende for autorisert helsepersonell følger av helsepersonelloven (lov 2. juli 1999 nr 64) kapittel 11, reaksjoner m.v ved brudd på lovens bestemmelser. Statens helsetilsyn har myndighet til å vedta reaksjoner (§ 55). Helsepersonell som er ilagt reaksjoner kan klage vedtaket inn for Statens Helsepersonellnemnd

De aktuelle sanksjonene er advarsel (§ 56), tilbakekall av autorisasjon, lisens eller spesialistgodkjenning (§ 57), suspensjon av av autorisasjon, lisens eller spesialistgodkjenning (§ 58), begrensning av autorisasjon (§ 59), tap av retten til å rekvirere legemidler i gruppe A og B (§ 63) og suspensjon av rekvireringsretten (§ 64). I tillegg til disse administrative reaksjonene, er det hjemmel for å idømme straff i form av bøter eller fengsel i inntil tre måneder (§ 67).

Dersom lovpålagte plikter er brutt, men lovbruddet ikke er så alvorlig at det gir grunnlag for administrative reaksjoner, kan helsetilsynet påpeke pliktbruddet og gi veiledning til helsepersonellet. Til forskjell fra de øvrige sanksjonene, er påpeking av pliktbrudd ikke et enkeltvedtak, og kan ikke påklages. Formålet med å gi administrative reaksjoner er å bidra til å beskytte nåværende og fremtidige pasienter ved å korrigere helsepersonellens yrkesutøvelse/helsetjenestens virksomhet. Dette skal bidra til sikkerhet for pasienter og kvalitet i hel-setjenesten, samt tillit til helsepersonell og helsetjenesten.

Advarsel

Statens helsetilsyn kan gi advarsel til helsepersonell etter helsepersonelloven § 56. Etter bestemmelsen må følgende vilkår alle være oppfylt for at det kan gis advarsel: Det må fore-ligge et pliktbrudd, helsepersonellet må ha opptrådt forsettlig eller uaktsomt med hensyn til pliktbruddet og handlingen/unnlatelsen må være egnet til å medføre fare for sikkerheten i helsetjenesten eller til å påføre pasienter en betydelig belastning.

Tilsynsmyndigheten må utøve skjønn ved vurderingen av om det skal gis advarsel. I noen tilfelle velger ikke Helsetilsynet å gi advarsel til tross for at vilkårene for det er oppfylt. Det forhold at pliktbruddet ligger langt tilbake i tid, at saken er blitt gammel hos tilsynsmyndighe-ten og at vedkommende helsepersonell har handlet etter instruks fra overordnet er noen av de momenter som kan ha betydning for at tilsynsmyndigheten ikke velger å gi reaksjon.

En tidligere mottatt advarsel eller forholdet den bygger på vil kunne bli tillagt vekt i en even-tuell ny tilsynssak.

Bestemmelsen om advarsel kan benyttes uavhengig av om helsepersoneller er autorisert eller ikke.

Tilbakekall

Tilbakekall av autorisasjon, lisens eller spesialistgodkjenning er aktuelt der innehaveren an-ses uegnet til å utøve sitt yrke forsvarlig av ulike grunner, eller på grunn av atferd som anses uforenlig med yrkesutøvelsen. Helsepersonelloven § 57 regulerer tilbakekall, og lister opp grunner som kan gjøre helsepersonell uegnet til å utøve yrket. Dette kan være alvorlig sinnslidelse, psykisk eller fysisk svekkelse, langt fravær fra yrket, bruk av alkohol, narkotika eller midler med lignende virkning, grov mangel på faglig innsikt og uforsvarlig virksomhet. Unnlatelse av å innrette seg etter lovbestemte krav, som for eksempel ved å unndra seg til-syn og kontroll, kan også være grunnlag for tilbakekall av autorisasjon.

Begrensning av autorisasjon

Statens helsetilsyn kan fatte vedtak om å begrense autorisasjonen til å gjelde utøvelse av bestemt virksomhet under bestemte vilkår (§ 59). Slik begrensning kan være aktuelt der det aktuelle helsepersonell, til tross for at vilkårene for tilbakekall er oppfylt, likevel anses som skikket til å utøve sin virksomhet på et begrenset felt, eventuelt under tilsyn og veiledning.

Det kan også reageres med tilbakekall av retten til å rekvirere legemidler i gruppe A og B (§ 63). Vilkåret er at rekvireringspraksisen anses uforsvarlig.

Suspensjon

Suspensjon av autorisasjon, lisens eller spesialistgodkjenning (§ 58), eller suspensjon av rekvisisjonsrett (§ 64) kan foretas dersom det er grunn til å tro at vilkårene for tilbakekall fore-ligger og vedkommende anses å være til fare for sikkerheten i helsetjenesten. Suspensjon kan bare gjøres gjeldende i seks måneder, og kan forlenges en gang.

Frivillig avkall på autorisasjon/rekvireringsrett

Det er anledning til å gi frivillig avkall på autorisasjon og rekvireringsrett (§§ 61 og 63). Frivillig avkall må gjøres ved skriftlig erklæring til helsetilsynet i fylket. Så vidt mulig skal autorisasjons-, lisens-, eller spesialistgodkjenningsdokumentet innleveres samtidig. Frivillig avkall av rekvireringsrett er bindende i den perioden det er gitt for.

Søknad om å få tilbake autorisasjon

Statens helsetilsyn kan gi helsepersonell som har mistet sin autorisasjon, lisens eller spesialistgodkjenning ny autorisasjon mv dersom vedkommende helsepersonell søker om det og kan godtgjøre at han /hun er skikket (§ 62). Den nye autorisasjonen kan begrenses.

Klageorgan

Statens helsepersonellnemnd (HPN) er klageorgan for vedtak om tildeling av autorisasjon, lisens og spesialistgodkjenning og helsetilsynets vedtak om administrative reaksjoner for brudd på helsepersonelloven. HPN er et uavhengig organ med høy helsefaglig og juridisk ekspertise.

Vedtak i HPN kan bringes inn for domstolene som kan prøve alle sider av saken (§71).

Antal udstedte autorisationer i 2006 Norge

Tabel 7 Antal udstedte autorisationer i Norge 2006 fordelt efter national og udenlandsk uddannelse

Personalekategori	Antal med national uddannelse	Antal med udenlandsk uddannelse	Totalt antal autorisationer
Ambulansearbeider	286	10	296
Apotektekniker	237	2	239
Audigraf	39	1	40
Bioingeniør	238	17	255
Ergoterapeut	219	17	236
Farmasøyt	142	76	218
Fotterapeut	132	1	133
Fysioterapeut	249	161	410
Helsesekretær	1028	3	1031
Hjelpepleier	3232	544	3776
Jordmor	97	122	219
Kiropraktor	0	29	29
Klinisk ernæringsfysiolog	13	1	14
Lege	413	1073	1486
Omsorgsarbeider	664	1	665
Optiker	56	6	61
Ortopediingeniør	9	5	14
Ortoptist	0	1	1
Perfusjonist	0	1	1
Psykolog	206	75	281
Radiograf	196	12	208
Sykepleier	3552	1976	5528
Tannhelsesekretær	210	3	213
Tannlege	110	97	207
Tannpleier	49	3	52

Tanntekniker	32	7	39
Vernepleier	796	5	801

Flytningsoversigt Norge 2006

Tabel 8 Antal udstedte autorisationer i Norge 2006 på grundlag af udenlandsk uddannelse fordelt efter personalekategori og land

Personalekategori	Total med ikke nordisk uddannelse	Total med nordisk uddannelse	Heraf fra: Danmark	Finland	Island	Sverige	Total med udenlandsk uddannelse
Ambulansearbejder	9	1		1			10
Apotektekniker	2						2
Audigraf	1	1				1	1
Bioingeniør	17	10	6	2		2	17
Ergoterapeut	7	10	6			4	17
Farmasøyt	23	53	6			47	76
Fotterapeut		1				1	1
Fysioterapeut	87	74	46	3	1	24	161
Helsesekretær	3						3
Hjælpepleier	209	335	14	10		311	544
Jordmor	7	115	24	4		87	122
Kiropraktor	27	2	2				29
Kl. ernæringsfysiolog	1						1
Lege	542	531	274	4	10	243	1073
Omsorgsarbejder	1						1
Optiker	2	7	5			2	9
Ortopediingeniør	5						5
Ortoptist	1						1
Perfusjonist		1					1
Psykolog	25	50	35	2		13	75
Radiograf	2	10	1	1		8	12
Sykepleier	289	1687	166	67	2	1452	1976
Tannhelsesekretær	1	2	2				3
Tannlege	72	25	2	3		20	97

Tannpleier	1	2				2	3
Tanntekniker	3	4	1	1		2	7
Vernepleier	4	1	1				5

Oversikt over lovgivning vedrørende sundhedspersonale Norge

Sentrale lover i Norge som regulerer helsepersonell

Lov om helsepersonell 1999/64 (omhandler helsepersonell)
Lov om spesialisthelsetjenesten 1999/61 (omhandler sykehus ol)
Lov om helsetjenesten i kommunene 1982/66 (omhandler sykehjem, hjemmetjeneste ol)
Lov om statlig tilsyn med helsetjenesten 1984/15
Lov om vern mot smittsomme sykdommer 1994/55
Lov om alternativ behandling av sykdom mv 2003/64
Lov om pasientrettigheter 1999/63
Lov om psykisk helsevern 1999/62
Lov om tannhelsetjenesten 1983/54

Lover som regulerer utdanning:

Lov om universiteter og høyskoler 2005/15 (felles lov for statlige og private institusjoner)
Lov om grunnskolen og den videregående opplæringa 1998/61
For en rekke av de treårige helsefagutdanningene på høyskolenivå er det faglige innhold og omfang m.m. i utdanningene fastsatt i rammeplaner, som er forskrift gitt med hjemmel i universitets- og høyskoleloven

Oversikt over de enkelte helsepersonellgrupper:

Yrkesgruppe	Normert studietid	Omfattet av N.O
Ambulansearbeider	2 år videregående opplæring + 2 år læretid	-
Apotektekniker	3 år videregående opplæring	-
Audiograf	3 år høyskole	-
Bioingeniør	3 år høyskole	+
Ergoterapeut	3 år høyskole	+
Farmasøyt *	5 år universitet (master), eller 3 år høyskole (reseptar)	+
Fotterapeut	3 år videregående opplæring	+
Fysioterapeut	3 år høyskole + 1 år turnus	+
Helsesekretær	3 år videregående opplæring	-
Hjelpepleier	3 år videregående opplæring	+
Jordmor **	2 år høyskole	+
Kiropraktor	Utdannes ikke i Norge	+
Klinisk ernærings-fysiolog	5 år universitet (master)	-
Lege	6 år universitet (cand.med.) + 1,5 år turnus	+
Omsorgsarbeider	2 år videregående opplæring + 2år læretid	-
Optiker	3 år høyskole	+
Ortopediingeniør	3 år høyskole + 2 år turnus	-
Ortoptist	Utdannes ikke i Norge	-
Perfusjonist	Utdannes ikke i Norge	-
Psykolog	6 år universitet (cand. psychol.)	+
Radiograf	3 år høyskole	+
Sykepleier	3 år høyskole	+
Tannhelsesekretær	3 år videregående opplæring	+
Tannlege	5 år universitet (master)	+
Tannpleier	3 år høyskole eller universitet	+

Tanntekniker	3 år høyskole	+
--------------	---------------	---

Felles for disse helsepersonellgruppene er at de er generelle grunnutdanninger innen sitt fag. Videreutdanning og spesialiseringer er ikke omfattet av autorisasjonsordningen.

To yrkesgrupper avviker fra dette, jordmor og farmasøyter.

*Når det gjelder farmasøyter er det to ulike yrkesgrupper som omfattes av en og samme autorisasjon. Dette er farmasøyter med treårig utdanning (reseptar/bachelorgrad) og farmasøyter med femårig utdanning (cand.pharm/mastergrad). Bakgrunnen for felles tittel er at begge yrkesgruppene har ekspedisjonsrett for legemidler. Det ble i desember 2006 vedtatt endring av helsepersonelloven § 48 slik at tittelen "farmasøyt" utgår og erstattes med titlene "provisorfarmasøyt" og "reseptarfarmasøyt". Endringen trer i kraft 01.04.2007.

**Utdanning som jordmor forutsetter gjennomført utdanning som sykepleier med minst ett års etterfølgende arbeidserfaring som sykepleier. I Norge er jordmor derfor en spesialisering for sykepleiere. Utdanningen som jordmor er fra 2004 toårig høyskoleutdanning med praksis integrert i studiet.

De treårige høyskoleutdanningene fører nå fram til graden og tittelen "bachelor" med en faglig tilleggs-spesifikasjon. For lege- og psykologutdanningen er de latinske gradsbetegnelsene beholdt, mens graden "master" er innført for den femårige farmasøyt- og tannlegeutdanningen.

SVERIGE

National information Sverige 2006

Aktuellt om hälso- och sjukvårdspersonal

Den nya indelningen av läkarspecialiteterna samt inrättande av ett rådgivande organ inom Socialstyrelsen, Nationella rådet för specialiseringstjänstgöring har nu varit i kraft under ett knappt år respektive ett år. Under året som gått har Socialstyrelsen tillsammans med specialistföreningarna arbetat intensivt med att ta fram nya målbeskrivningar för samtliga specialiteter i den nya indelningen.

Under 2006 utökades läkarutbildningen med 30 nybörjarplatser.

Regeringsuppdraget som innebär en översyn av den ordning som gäller kompletteringsvillkor för hälso- och sjukvårdspersonal med utbildning i ett tredje land bereds har blivit försenat. En utredare har nyligen fått i uppdrag att lämna förslag till en effektivare ordning för komplettering av dessa utbildningar i syfte att motsvara kraven för svensk legitimation.

En ny kompetensbeskrivning för barnmorskor har fastställts.

Socialstyrelsen har lämnat sin rapport om översyn av de specialiteter inom vilka specialistkompetens kan uppnås för tandläkare samt utbildningen för dessa till regeringen. På regeringens uppdrag har Socialstyrelsen också utrett förutsättningarna för en försöksverksamhet som syftar till att ge vissa tandhygienister en utvidgad kompetens med inriktning mot ingrepp i tandens hårdvävnader till följd av karies. Regeringen har inte tagit ställning till ärendenas fortsatta handläggning.

Under 2006 utökades tandläkarutbildningen med 100 helårsstudenter.

Statens skolverk har fått i uppdrag att utforma och fastställa en nationell kursplan för tandsköterskeutbildningen. Uppdraget skall redovisas senast den 1 oktober 2007.

Information rörande EU-frågor

Sverige deltar sedan 2005 i arbetsgruppen Health Professionals under kommissionens högnivågrupp. Gruppen har under det gångna året främst diskuterat frågor som rör principer för etisk rekrytering av hälso- och sjukvårdspersonal från länder utanför EU/EES.

Sverige har också påbörjat arbetet med att införliva Europaparlamentets och Rådets direktiv 2005/36 om erkännande av yrkeskvalifikationer. Utbildnings- och kulturdepartementet koordinerar arbetet med införlivandet av direktivet i svensk rätt.

Information rörande språkkrav

Ingen information modtaget

Oversigt over sanktionsmuligheder

Sanktioner	Kriterierne herfor	Sanktionerende myndighed	Offentlighed om afgørelserne	Generhvervelse
Fuldstændig Autorisationsfratagelse. Kan være tidsbegrænset eller tidsubegrænset Mulighed for frivillig fraskrivelse	Återkallelse av legitimation – om den legitimerade varit – grovt oskicklig eller på annat sätt visat sig vara uppenbart olämplig att utöva yrket, eller – p.g.a. sjukdom eller liknande inte kan utöva yrket tillfredsställande, – eller den legitimerade själv begär att legitimationen ska återkallas, – eller ålagts provotid och under provotiden på nytt varit oskicklig vid utövningen av sitt yrke eller på annat sätt visat sig olämplig.	På anmälan av Socialstyrelsen eller den enskilde yrkesutövaren Beslutande myndighet är Hälso- och sjukvården ansvarsnämnd (HSAN) eller – vid överklagan av HSAN:s beslut – allmän förvaltningsdomstol	HSAN:s beslut och domstols avgöranden är offentliga och skickas särskilt till vissa instanser såsom t.ex. Socialstyrelsen och Apoteket	En legitimation kan återfås när förhållandena medger det och efter ansökan till HSAN av den som saken gäller eller Socialstyrelsen. Legitimationen kan också återfås efter överklagande av HSAN:s återkallelsebeslut i domstol.
Virksomhedsindskrænkning. Fx: - ordinationsbegrænsning, - retten til at lave fedt sugninger Tidsbegrænset og tidsubegrænset	Begrænsning av förskrivningsrätt – om läkare missbrukar sin behörighet att förskriva narkotiska eller alkoholhaltiga läkemedel eller teknisk sprit, får denna behörighet dras in eller begränsas.	På anmälan av Socialstyrelsen eller den enskilde yrkesutövaren Beslutande myndighet är Hälso- och sjukvården ansvarsnämnd (HSAN)	HSAN:s beslut och domstols avgöranden är offentliga och skickas särskilt till vissa instanser såsom t.ex. Socialstyrelsen och Apoteket	Behörighet att förskriva narkotiska eller alkoholbaserade läkemedel eller teknisk sprit återfås när förhållandena medger det och efter ansökan till HSAN av den som saken gäller eller Socialstyrelsen. Behörigheten kan också återfås efter överklagande av HSAN:s beslut i domstol.
Påbud Fx.: - om ændring af faglige adfærd - om medvirken ved undersøgelse - om kontrolforanstaltninger - om arbejdsforhold (i misbrugs-sager/ved psykisk sygdom)	Om det finns grundad anledning att anta att legitimation bör återkallas om den legitimerade på grund av sjukdom eller någon liknande omständighet inte kan utöva yrket tillfredsställande, får den legitimerade yrkesutövaren föreläggas att låta sig undersökas av läkare. Om ett föreläggande om	På anmälan av Socialstyrelsen eller den enskilde yrkesutövaren Beslutande myndighet är Hälso- och sjukvården ansvarsnämnd (HSAN)	HSAN:s beslut och domstols avgöranden är offentliga och skickas särskilt till vissa instanser såsom t.ex. Socialstyrelsen och Apoteket	Föreläggande om läkarundersökning kan överklagas i allmän förvaltningsdomstol

Sanktioner	Kriterierne herfor	Sanktionerende myndighed	Offentlighed om afgørelserne	Generhvervelse
	läkarundersökning beslutats får legitimationen återkallas för tiden till dess frågan om återkallelse har prövats slutligen. Har den legitimerade inte följt föreläggandet om läkarundersökning inom ett år – får legitimationen återkallas.			
Skærpet tilsyn e.lign. Tidsbegrænset men kan forlænges	Prövotid – provotid om tre år kan föreskrivas för den som har legitimation, om denne varit oskicklig vid utövandet av sitt yrke eller på annat sätt visat sig olämplig för yrket och disciplinpåföljd inte är en tillräckligt ingripande åtgärd	På anmälan av Socialstyrelsen eller den enskilde yrkesutövaren Beslutande myndighet är Hälso- och sjukvården ansvarsnämnd (HSAN)	HSAN:s beslut och domstols avgöranden är offentliga och skickas särskilt till vissa instanser såsom t.ex. Socialstyrelsen och Apoteket	Beslut om provotid kan överklagas i allmän förvaltningsdomstol.

Antal udstedte autorisationer i 2006 Sverige

Tabel 9 Antal udstedte autorisationer i Sverige 2006 fordelt efter national og udenlandsk uddannelse

Yrkesgrupp	Antal med svensk utbildning	Antal med utländsk utbildning	Totalt antal legitimationer
Apotekare	198	21	219
Arbetsterapeut	437	11	448
Audionom ¹⁾	831	4	835
Barnmorska	195	16	211
Biomedicinsk analytiker ¹⁾	6259	120	6379
Dietist ¹⁾	766	17	783
Kiropraktor	32	8	40
Logoped	71	3	74
Läkare	871	1074	1945
Naprapat	54	-	54
Optiker	84	19	103
Ortopedingenjör ¹⁾	152	4	156
Psykolog	285	43	328
Psykiater	191	4	195
Receptarie	292	3	295
Röntgensjuksköterska	128	16	144
Sjukhusfysiker	39	2	41
Sjukgymnast	520	44	564
Sjuksköterska	4570	204	4774
Tandhygienist	195	5	200
Tandläkare	213	202	415

¹⁾ Den 1 april 2006 tillkom fyra nya legitimationsyrken nämligen audionom, biomedicinsk analytiker, dietist och ortopedingenjör. Samtliga personer inom dessa yrkesgrupper som har den föreskrivna utbildningen kunde under 2006 ansöka om legitimation. Det innebär att antalet utfärdade legitimationer under 2006 för dessa grupper inte beskriver ett ”normalår”.

Flytningsoversigt Sverige 2006

Tabel 10 Antal udstedte autorisationer i 2006 på grundlag af udenlandsk uddannelse fordelt efter personalekategori og land

Yrkeskategori	Totalt med utomnordisk utbildning	Totalt med nordisk utbildning	Härav från: Danmark	Finland	Island	Norge	Totalt med utländsk utbildning
Apotekare	19	2	-	-	-	2	21
Arbetsterapeut	11	-	-	-	-	-	11
Audionom ¹⁾	-	4	-	1	-	3	4
Barnmorska	12	4	-	2	1	1	16
Biomed. Analytiker ¹⁾	64	56	9	35	3	9	120
Dietist ¹⁾	15	2	1	-	-	1	17
Kiropraktor	5	3	3	-	-	-	8
Logoped	2	1	-	1	-	-	3
Läkare	855	219	140	19	28	32	1074
Naprapat	-	-	-	-	-	-	-
Optiker	4	15	13	2	-	-	19
Ortopedingenjör ¹⁾	3	1	-	-	-	1	4
Psykolog	31	12	4	7	-	1	43
Psykoterapeut	3	1	-	-	-	1	4
Receptarie	3	-	-	-	-	-	3
Röntgensjuksköterska	6	10	-	1	-	9	16
Sjukhusfysiker	2	-	-	-	-	-	2
Sjukgymnast	35	9	3	5	-	1	44
Sjuksköterska	92	112	16	51	10	35	204
Tandhygienist	3	2	1	1	-	-	5
Tandläkare	195	7	4	-	-	3	202

¹⁾ Den 1 april 2006 tillkom fyra nya legitimationsyrken nämligen audionom, biomedicinsk analytiker, dietist och ortopedingenjör. Samtliga personer inom dessa yrkesgrupper som har den föreskrivna utbildningen kunde under 2006 ansöka om legitimation. Det innebär att antalet utfärdade legitimationer under 2006 för dessa grupper inte beskriver ett ”normalår”.

Oversigt over lovgivning vedrørende sundhedspersonale Sverige

För samtliga reglerade yrken (utom veterinär) gäller lagen (1998:531) och förordningen (1998:1513) om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område. Om inget annat anges är utbildningen på högskolenivå.

Yrkesgrupp	Utbildningslängd	NÖ
1. Barnmorska	1 ½ läsår efter leg som sjuksköterska	+
2. Logoped	4 läsår	+
3. Läkare	5 ½ läsår + 1 ½ års AT	+
4. Optiker	3 läsår	+
5. Psykolog	5 läsår + 1 års PTP	+
6. Psykoterapeut	3 läsår på ½-tid påbyggnadsutb	-
7. Sjukgymnast	3 läsår	+
8. Sjuksköterska	3 läsår	+
9. Tandläkare	5 läsår	+
10. Kiropraktor	4 - 5 läsår + 1 års praktik privat och utländsk utb	+
11. Tandhygienist	2 läsår	+
12. Naprapat	4 läsår + 1 års praktik privat utb	-
13. Veterinär	5 ½ läsår	+
14. Apotekare	5 läsår	+
15. Receptarie	2 - 3 läsår	+
16. Arbetsterapeut	3 läsår	+
17. Sjukhusfysiker	4 - 4 ½ läsår	-
18. Röntgensjuksköterska	3 läsår (direktutb)	+
19. Biomedicinsk analytiker	3 läsår	+
20. Audionom	3 läsår	-
21. Dietist	3 läsår	-

22. Ortopedingenjör	3 läsår	-
---------------------	---------	---

Reglerad vidareutbildning

Specialistkompetens läkare	minst 5 år	+
Specialistkompetens tandläkare	minst 3 år	+
Kontaktlinsoptiker	ingår i grundutb	+
Specialistkompetens veterinär		-
Distriktssköterska	minst 1 läsår Påbyggnadsutb sjuksköterska	+

Oreglerade yrken

23. Tandtekniker	3 läsår	+
24. Tandsköterska	3 läsår i gymnasieskola	+
25. Skötare i psykiatrisk vård	3 läsår i gymnasieskola	+
26. Undersköterska	3 läsår i gymnasieskola	+
27. Fotvårdsspecialister	3 läsår i gymnasieskola	+
28. Sjukhusingenjör	civiling + påbyggnad	-
29. Ambulanssjukvårdare	3 läsår i gymnasieskola + ½ år påbyggnad	-

Det som hänt i Sverige efter det att gällande nordiska överenskommelse trädde i kraft är att sjuksköterskor kan uppnå skyddad specialistbeteckning efter påbyggnadsutbildning om minst 40 poäng (ett läsår) och erhålla specialistsjuksköterskeexamen inom följande områden:

- o Akutsjukvård (som kan utfärdas med inriktning mot anestesijukvård, intensivvård, operationssjukvård eller ambulanssjukvård)
- o Allmän hälso- och sjukvård (som kan utfärdas med inriktning mot kirurgisk vård, internmedicinsk vård eller onkologisk vård)
- o Hälso- och sjukvård för barn och ungdomar
- o Psykiatrisk vård
- o Vård av äldre
- o Distriktssköterska